

ODTÜ Mezunları
Derneği Yayınıdır

166

eylül 2007

odtülüler bülteni

ODTÜLÜLER BÜLTENİ

ODTÜ Mezunları Derneği aylık yayın organıdır. Dernek üyelerine ücretsiz gönderilir.

Eylül 2007

Dernek Adına Sahibi

Himmet ŞAHİN (EDS'83)

Yazı İşleri Müdürü

M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)

Yayın Kurulu

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)
Nermin FENMEN (CHE'80)
Çiğdem Berdi GÖKHAN (ARCH'71)
Ümit ÇAĞLAR (EE'93)
H. Nafi İPEK (PETE'82)
Özcan YALÇINKAYA (MINE'82)
Emrah DELİKAN (CE'06)
Şule ŞAHİN (PSY'85)
Melda TANRIKULU (CP'06)
Hürol TAŞDELEN (EE'84)

yayin@odtumd.org.tr

Reklam Sorumlusu

Kemal BULUT

Grafik Tasarım ve Baskı

Mrk Ltd. Şti. Güz Sok. No: 3/C
A. Ayrancı / Ankara
Tel: 0(312) 467 00 09

İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına ait olup, ODTÜ Mezunları Derneği'ni ve ODTÜ'lüler Bülteni'ni sorumlu kılmaz. Yayınlanan yazılar ve fotoğraflar Derneğin ve yazarların izni olmadan kullanılamaz.

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu

Himmet ŞAHİN (EDS'83), Başkan
Bayraktar BAYRAKTAR (CE'87), İkinci Başkan
M. Nilgün EGEMEN (CHE'89), Yazman
Nevres DABİL (CE'98), Sayman
Sedef SOMALTIN (EE'92)
Taner ÖZDEMİR (EE'88)
Burçin BÜYÜKPAMUKÇU (BIO'88)

Ödentileriniz için

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi 4229/0528642
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi 6201160 - 6

Burs ve Yardımlar Fonu

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi
4229/0422059 (YTL)
4229/3282408 (EUR)
4229/3165117 (USD)
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi
6299535-2 (YTL)

Yönetim Yeri

ODTÜ Mezunları Derneği
428. Sok. 100.Yıl 06530 Ankara
Tel: 0 (312) 286 79 79
Faks: 0 (312) 287 75 00
E-posta: odtumd@odtumd.org.tr
www.odtumd.org.tr

Kapak konusu

Ankara Çöl Olmasın

Yerel Süreli Yayın
ISSN 1303-7390

İ Ç İ N D E K İ L E R

4 Güncel
Su sorununun düşündürdükleri

9 Eylül Güncesi
Eylül'ün kara lekeleri

12 Söyleşi
Erdal Eren: "Yurtdışında zoru başarıyoruz"

17 Görüş
Mevlana ve Mesnevi

20 İçimizden Ustalar
"Eseri Halkla Konuşturmak"

22 Etkinlik İzlenesi

26 Hocam İnecek Var
Gümüşhane

29 Kültür Sanat
"Ama Babacığım"

32 ODTÜ'den bir köşe
ODTÜ'de güneşin battığı köşe

33 Anılarla ODTÜ
Bir başvuru belgesi

34 Kitaplar Arasında
Zor Tercih

35 Mezun@net
Linux'a geçmek ya da geçmemek

36 Takvim Yaprakları

37 Mahzen
Süper Kahramanlar...

39 Anma
Hayri Körezlioğlu, Mahmut Hayfavi, Ulus Baker'i anıyoruz.

40 ODTÜ'den Bir Topluluk
Yeni dönemde THBT

42 100 YTL'ye okul
Proje yararına konserimiz

44 Etkinlik
Gürleyik Şelalesi

46 Türkçesi Varken
Tırnaklar, Ayraçlar

47 Çuvaldız

48 Go Köşesi

12

9

26

32

17

20

10YTL
KAMPANYASI

**Burs fonuna
yapacağınız ayda
10 YTL ve üzeri
yardımlar bir
araya geldiğinde,
kaynak yetersizliği
yüzünden burs
veremediğimiz
birçok ODTÜ'lü
kardeşimizin
yüzünü
güldürecek...**

**Dileriz, bu
kampanyada
bizi yalnız
bırakmazsınız!**

**ONLARI
UNUTMAYINIZ**

**Burs ve Yardımlar
Fonu**

T.İş Bankası

ODTÜ Şubesi

0422059 (YTL)

3282408 (EUR)

3165117 (USD)

Garanti Bankası

Maltepe Şubesi

6299535-2 (YTL)

B İ Z D E N S İ Z E

Sevgili ODTÜ'lüler,

İnsan sosyal bir varlıktır ve sosyal, psikolojik ve ekonomik gerekliliklerden ötürü de birarada yaşamaktadır. Bu birlikte yaşama kültürü, sosyal dayanışma olarak da adlandıracağımız toplum içerisinde yaşayan insanlar arasında karşılıklı yardım ve işbirliğini gerekli kılmaktadır. Aslında toplumsal kültürümüzün önemli bir parçası olan bu karşılıklı işbirliği ve yardımlaşma ruhunu 20. yüzyılda kentleşme ile birlikte gelişen "modern yaşam biçimi"ne uyum ile birlikte yitirmeye başladık. Daha çok tüketme anlayışı üzerine kurulan mevcut ekonomik düzen kabul edelim veya etmeyelim bireysel ihtiyaçlarımızı karşılayabilmeyi merkeze alan yeni bir yaşam kültürü yarattı. Yardımlaşma ve dayanışmayı, sahip olduğumuz maddi ve manevi birikimlerimizi bizden farklı yaşam kültürüne/değerlere sahip insanlarımızla paylaşmayı hayatımızın bir parçası yapamadık.

Her toplum kendi dinamikleri içerisinde yüzlerce yıllık birikimin sonucunda kültürel yapısını oluşturur. Modern yaşam kültürü toplumun alt kimlik unsurlarını yıllarca ihmal etmiş, zamanla toplum kesimlerini kategorik olarak siyasi bölümlenmelere götürmüş, yani birbirine karşı "ötekileştirmiştir". Bugün karşı karşıya bulunduğumuz durum bu ötekileştirmenin artık bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmış olmasıdır. Kendi kültürel değerlerimize yabancılaşmanın sonucunda insan doğasının gereği olan sosyal dayanışmayı toplumun tüm kesimlerine yayamamış olmamızın doğal bir sonucudur. Modern yaşam kültürü ile bütünleşememiş, kendi kültürel değerlerini korumaya çalışan toplum kesimi farklı bir siyasi görüşün temsilcisi olarak değerlendirilerek toplumsal ayrışma daha da derinleştirilmemelidir. Tam tersine bu kesim ile dayanışma ve iletişimi güçlendirecek mekanizmaları geliştirmemiz gereklidir.

Sosyal yardımlaşma ve dayanışmadan bahsederken Derneğimiz faaliyetlerini bir kez daha hatırlatmadan geçemeyeceğiz. Bildiğiniz gibi ODTÜ'de eğitim gören, ancak yeterli maddi imkanlara sahip olmayan öğrencilerimize burs veriyoruz. Geçtiğimiz dönem yaklaşık 300 öğrenciye yardım eli uzatabildik, daha çok öğrenciye ulaşabilmemiz bu konuda duyarlı daha çok üyemizin ve ODTÜ dostunun Burs ve Yardımlar Fonumuza katkıda bulunması ile olacaktır. Bununla birlikte ODTÜ'den bir grup öğrenci ve mezunun başlattığı tüm Mezun Derneklerimizin de desteklediği "100 YTL'ye Okul" Projemiz de katkılarınızı bekliyor. Önümüzdeki dönemde Toplumsal Duyarlılık Komisyonumuz Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile işbirliği içerisinde ODTÜ'lü öğrenciler ve mezunlarımızın katkıları ile ortak etkinlikler düzenleme projeleri geliştirecek. Sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın yaygınlaştırılması ülkemiz sorunlarının çözümünün başlangıç noktasını oluşturacaktır. Bu konuda duyarlı tüm üyelerimizi Derneğimizin bu kapsamdaki faaliyetlerine aktif katılımları büyük önem taşımaktadır.

Büyük şair Nazım Hikmet'in de dizelerinde dile getirdiği gibi "Bu Memleket Bizim", başka Türkiye yok, ancak hep birlikte elele vererek ülkemizi daha güzel günlere ulaştırabileceğiz.

**Saygılarımızla,
Yönetim Kurulu**

YAZLARI SICAK VE KURAK,

KIŞLARI SOĞUK VE YAĞIŞLI

Sıcak ve kurak geçen uzun yaz günlerine bu yıl iki önemli olay damgasını vurdu: 22 Temmuz genel seçimleri ve "susuz yaz"...

Su kıtlığının yaşandığı bunaltıcı yaz günleri hemen herkesçe "susuz yaz" olarak nitelendirildi.

Necati Cumalı, Anadolu'da avukatlık yaptığı yıllarda edindiği izlenimlerden yola çıkarak yazdığı öykülerini "Susuz Yaz" adlı kitabında toplamıştı (1960). Kitaba adını veren ünlü öyküsünde Cumalı, "suyun bölüşülmesi" odağında yaşanan "insanlık halleri"ni ele alır. Anadolu'nun pek çok yerinde yaşanan bu önemli sorun edebiyatımızda ilk kez bu öykü ile gündeme gelir. Öykü, aynı adla Metin Erksan tarafından 1964'te beyazperdeye aktarılır. Film, Berlin Film Festivalinde Altın Ayı ile ödüllendirilir. Ödül Jürisi, kararına gerekçe olarak konunun evrensel bir duyarlıkla sinemaya aktarılışını gösterir.

Yıllar sonra, Birleşmiş Milletler, 1992'de Rio de Janeiro'da yaptığı dünya zirvesinde, 22 Mart'ı "Dünya Su Günü" olarak ilan eder. Her yıl bir ana tema ekseninde kutlanan Dünya Su Günü'nün bu yılki teması Birleşmiş Milletlerce "**Su Kıtlığı ile Mücadele**" olarak belirlenmişti.

22 Mart Dünya Su Günü -tüm dünyada olduğu gibi- çeşitli etkinliklerle ülkemizde de kutlandı. Mart ayı bizde genellikle soğuk ve yağışlı geçtiği için günün ana teması olan "su kıtlığı ile mücadele" konusu ülke gündeminde kendisine pek fazla yer bulamadı. O günlerde "su kıtlığı" değil de -iklim gereği- yurdun çeşitli yerlerinde etkili olan "Iodos" konuşuluyordu. 22 Mart Dünya Su Günü dolayısıyla ele almamız gereken "su kıtlığı ile mücadele" konusunu, sıcak ve kurak geçen yaz günlerinde -bu kez zorunlu gündem maddesi olarak- konuşmak durumunda kaldık.

Soğuk ve yağışlı kış mevsiminden çıkıp sıcak ve kurak yaz günlerine koşar adım geçerken, kuraklık ve buna bağlı olarak su kıtlığı haberleri, önceleri "hava durumu" bültenlerinde, giderek de ana haber bültenlerinde sıklıkla duyulur oldu. Bültenlerde hava sıcaklıkları, nem oranları, hava ve yol durumu, denizlerimizde rüzgâr bölümlerinin yanı sıra barajların doluluk oranları bilgileri de yer alır oldu. Böylelikle bizler yaşadığımız bölgeye içme ve sulama suyu sağlayan barajlarla ve bunların doluluk oranlarıyla ilgilenir olduk.

Ana haber bültenlerinde, hava raporlarında, gazetelerde bizlere söylenen şey özetle şuydu: Küresel ısınma tüm dünyayı kasıp kavuruyor, kurak bir mevsim geçiriyoruz, yağış yok, barajlarımızda sular çekiliyor, göller kuruyor, su kıtlığı var...

Susuz yaz günlerinde neler yaşadığımızı biliyoruz. Yeter miktar ve kalitede suya erişemiyoruz. Sosyo-ekonomik nedenlerden dolayı suya erişimde ciddi eşitsizlikler var. Su havzalarındaki kirlenmenin boyutları her geçen gün büyüyor. Gıda güvenliği tehlikede. Susuzluk nedeniyle halk sağlığını tehdit edebilecek salgın hastalıklar yaşanabilir.

22 Mart Dünya Su Günü dolayısıyla ele almamız gereken "su kıtlığı ile mücadele" konusunu, sıcak ve kurak geçen yaz günlerinde bu kez zorunlu gündem maddesi olarak konuşmak durumunda kaldık.

Yaşanılan kuraklık ve su kıtlığından dolayı adına "su sorunu" dediğimiz "sorun" aslında yıllar süren bir dizi temel politika ve buna bağlı uygulamalar sonucunda "su yüzüne" çıkan büyük bir "sonuç"tur. Bu anlamda "su sorunu" yalnızca bir "su" sorunu değildir; -en azından- aynı zamanda ekosistemlerin korunup geliştirilememesi, insan eliyle ormansızlaştırma, çölleşme/çölleştirme, toprağın çoraklaşması, çarpık kentleşme, çevreyle uyumsuz sanayileşme, doğal kaynakları hoyratça tüketen verimsiz sanayileşme sorunudur.

Ekosistemlerin korunup geliştirilmesi yalnızca su kaynakları bakımından değil, en geniş anlamda doğal hayatın korunması bakımından da son derece önemlidir. Çünkü nehir havzaları, suyla uyumlu bir coğrafyada, toprak, hava ve suyun birbirini besleyip büyüttüğü doğal hayatı ifade eder. Havza nehri göllere, denizlere, okyanuslara doğru doğal akışı sırasında bünyesine kattığı ırmak, dere, çay gibi kollarıyla kendisini var eden coğrafyaya hayat verir. Tüm canlılar; insanlar, hayvanlar, bitkiler bu doğal ortamda su ile uyumlu bir biçimde yaşarlar. Ne var ki bu güzel anlatım, nehir havzalarının insan eliyle dramatik bir biçimde, sorumsuzca kirletilmesiyle, havzalardan orantısızca su çekilip kuraklığın baş göstermesiyle son bulur. Bu kirlilik sürecinin geri dönüşü neredeyse olanaksızdır. Bu süreçte kirlenilen yalnızca su değildir; su ile birlikte toprak ve havadır.

Ülkemizde irili ufaklı 26 nehir havzası bulunmakta. Havzalarımızdaki yıllık ortalama akış miktarı DSİ verilerine göre toplam 186 milyar m³'tür. Havzalarda biriken bu suyun 98 milyar m³'ü kullanılabilir yüzey suyu olarak değerlendirilmektedir. 14 milyar m³'lük çekilebilir yeraltı suyu ile birlikte ülkemizin yıllık toplam kullanılabilir net su miktarı 112 milyar m³ olarak belirlenmektedir. Ülke nüfusumuzun yaklaşık 70 milyon olduğu dikkate alındığında, kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 1600 m³ dolayındadır. Su varlığına göre yılda kişi başına 1000 m³'ten az su düşen ülkeler "su fakiri", 1000-2000 m³ arası su düşen ülkeler "su azlığı yaşayan", 8-10 bin m³'ten fazla su düşen ülkeler "su zengini" ülkeler olarak değerlendirilmektedir. Şu anda ülkemiz su azlığı içindeki ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak 2030 yılı için yapılan öngörülere göre nüfusumuz 100 milyonu bulacaktır. O yıllarda kişi başına kullanılabilir su miktarınının 1000 m³ sınırına gerilemesi söz konusu olabilecektir.

Ülkemizde kullanılabilir yıllık su miktarı (potansiyel arz) 112 milyar m³ iken su kullanım alanlarına ve miktarlarına göre gerçekleşen su tüketimlerine baktığımızda su potansiyelimizden daha fazla yararlanılması gereği açıkça ortaya çıkmaktadır. DSİ verilerine göre 2003 yılı itibarıyla sulama sektöründe 29,6 milyar m³, içmesuyu sektöründe 6,2 milyar m³, endüstride 4,3 milyar m³ olmak üzere toplam 40,1 milyar m³ su tüketildiği hesaplanmaktadır. Bu da toplam su potansiyelimizin ancak %36'lık bölümünün değerlendirilebildiği anlamına gelmektedir.

Yaşam kalitesini doğrudan etkileyen temel tüketimlerden birisi hiç kuşkusuz sudur. Yaşam kalitesindeki artış beklentileri ile birlikte özellikle kentlerde suya olan talep giderek artmaktadır. DSİ verilerine göre, ülkemizde ortalama kişi başına brüt içme ve kullanma suyu tüketimi 1980'li yıllarda günde 98 litre iken bu miktar 1990'lı yıllarda 192 litreye, 2000'li yıllarda da 210 litreye ulaşmıştır. Dünyada kişi başına günlük ortalama net su tüketimi standardı 150 litre olarak kabul edilmektedir. Gelişmiş ülkelerde bu miktar ortalama 266 litre iken Afrika'da 67, Asya'da 143, Arap ülkelerinde 158, Latin Amerika'da 184 litredir. Ülkemizde kişi başına günlük ortalama net su tüketimi ise 111 litre olarak değerlendirilmektedir. Bu miktar İstanbul'da 125, Ankara'da 141 litreye ulaşmaktadır.

Yaz aylarında yaşadığımız yoğun su kıtlığı en çok kentlerde kendini gösterdiği için açıklanan "önlem paketleri" ve halka önerilen "tasarruf tedbirleri" hanehalkı boyutunun ötesine geçemedi. Oysa, olması gereken, kurumsal düzeyde, kısa, orta ve uzun vadeli planlamalarla, yaşanılan su kıtlığını aşma yönünde somut politikalar geliştirmek ve bunaltıcı yaz sıcaklarında su kıtlığıyla yüz yüze kalan halkı bu politikalar doğrultusunda sorunun çözümüne yönelik uygulamalarda sürece katmaktı.

Sorun tüm boyutlarıyla kurumsal bir perspektifle ele alınmadıkça, beklenen su tasarruflarının sağlanamayacağı açıktır. Tüketim alışkanlıklarının ve yaşam tarzlarının bir anda değişmesini beklemek ne kadar gerçekçidir? "Bakın su kıtlığı çekiyoruz, sudan tasarruf edin, yoksa su kesintisine gitmek zorunda kalırız!" demekle ne kadar su tasarruf edilebilir?

Yapılan bazı araştırmalara göre kişisel su kullanımı tarımda %10-15, endüstride %40-60 ve şehircilikte %30 oranında azaltılabilmektedir. Buna karşılık kirlenen su kaynaklarını arıtmak ve

endüstriyel üretimlerin ihtiyacı olan suyu sağlamak için gerekli su miktarı tasarruf edilebilecek su miktarını geçmektedir. Bir örnek vermek gerekirse, 1 tek silikon baskılı devre üretimi için 10 m³ deiyonize su kullanılmaktadır. Haftada ortalama 2000 baskılı devre üreten bir kuruluşun, yalnızca bu üretim için yılda 1 milyon m³ su kullanması gerekecektir.

Su kıtlığı ile birlikte tarımda verimlilik yaklaşımında da köklü değişiklikler yaşanmakta. Dünyada suyun ortalama %65-70'i sulama amaçlı kullanılmaktadır. Ülkemizde bu oran %75'tir. Suyun çok yüksek oranlarda kullanıldığı tarımsal sulamalarda su tasarrufu sağlayacak yöntemler geliştirmek kuşkusuz önemli. Bu alanda yapılan ilk köklü değişiklik tarımsal verimlilik ölçümünü değiştirmek oldu. Önceleri tarımsal verimlilik birim alan (dekar) başına alınan ürün olarak belirleniyordu. Yeni yaklaşıma göre tarımsal verimlilik, sulama suyu (m³) başına alınan ürün olarak belirleniyor. Ayrıca, iklim yapısı ve ekilecek bitkinin su ihtiyacı ile birlikte elde edilen ürünün besin değeri de dikkate alınarak uygulanacak tarım politikaları sonucunda, tarımsal verimlilik, harcanan su miktarına göre elde edilen besin değeri olarak hesaplanıyor. Örneğin sığır etinden elde edilecek 10 gram protein için, pirinçten elde edilecek 10 gram proteine oranla 5 kat daha fazla su kullanılıyor. Sulama amaçlı kullanacağımız suyun miktarını öyle kolay artırmayacağımıza göre suyun verimliliğini artırmak yönünde araştırmalara girişmek en akılcı tutum olacaktır. Bugün kabaca 1 kg tahıl üretmek için 1 ton su kullanılmaktadır. Geçmişte tarımsal verimlilik adına dekar başına alınan ürün miktarıyla övünülürdü. Bu rekolte için harcanan su miktarı göz önüne alınmazdı. Bugün ülkemizde hâlâ dekar başına sulama tarifesini uyguluyor. Su dekar hesabıyla tüketiciye ulaştırılıyor. "Şu kadar dekar alanı sulamaya açtık" deniliyor. Sulama suyu verimliliğinde sulama sistemlerinin en az su kaybı gözetilerek, toprakta tuzlanmaya (çoraklaşmaya) yol açmayacak şekilde tasarlanması elbette önemli, ancak ürün çeşitliliği, su miktarına göre elde edilen besin değeri vb. etkenler de önemli. Özellikle kentlerde gündelik su kullanımında bireysel su tasarrufuna yönelik çabalar elbette değerli ancak asıl değerli olan kent halkı olarak su kaynaklarını koruma adına kurumsal düzeyde yapılacak olanlar...

Su kaynaklarını korumada işe oldukça yüksek su kayıplarını azaltmakla başlanabilir. Su kayıpları içerisinde en büyük pay hiç kuşkusuz şebeke kayıplarındır. Büyükşehir belediyelerinde su kaybı oranı ortalama %43,8! Ankara için bu oran %22 olarak belirtilmekte.

Su tasarrufuna yönelik kentsel su koruma programı uygulayan Japonya'nın Fukuoka kendini burada anmak isterim. 1996 yılında 6 ay süreyle bulunduğum bu kentle ilgili olarak Worldwatch Enstitüsü'nün Dünyanın Durumu 2004 Raporundan şu paragrafı aynen aktarıyorum:

Su koruma bilincine sahip kent olarak tanınan Fukuoka, Japonya'daki en düşük sızıntı düzeyine sahip sistemlerden birini kullanıyor (yaklaşık yüzde 5) ve kentte kişi başına düşen su tüketimi, aynı büyüklükteki diğer kentlerden hemen hemen yüzde 20 daha az. Fukuoka bu su tasarrufunu etkin bir sızıntı tespit ve tamir sistemi, gelişmiş ölçme teknikleri, yağmur suyunun toplanması, tuvaletlerde daha önce kullanılmış suların kullanılması, evlerin yüzde 90'ından fazlasında verimli muslukların bulunması ve su sorunuyla ilgili olarak halkın bilinçlendirilmesi sayesinde elde etti.

Japonya'da hal böyleyken bizde -kazara da olsa- susuz yaz günlerinde işyerlerini su basıyor, kısa süre içerisinde çeşitli yerlerde üç kez içmesuyu borusu patlıyor!..

Bizde halka tavsiye edilen "suyu tasarruflu kullanın" çağrısı bütüncül bir çağrı olmadığı için etkin bir yarar sağlayamaz. Tüketim çılgınlığından uzaklaşıp, daha az tüketici bir toplum olma yönünde politika ve uygulamalar geliştirmedikçe su tasarrufu sağlanamaz.

Her şeyi yerinden yurdundan ettiğimiz gibi nehir havzalarındaki suyu da yerinden yurdundan ediyoruz. Birleşmiş Milletler, güvenli içme suyuna erişimi "kullanıcının evine en fazla 1 kilometre mesafedeki bir kaynaktan kişi başına günde en az 20 litre suya erişim" olarak tanımlamaktadır. Günümüzde gelişmekte olan ülkelerde toplam yaklaşık 1,1 milyar kişi güvenli içme suyuna erişimden yoksun olduğu için hastalanma ve ölüm tehlikesiyle karşı karşıyadır! Bugün dünyada 2,4 milyar insan temel sağlık hizmetlerinden yoksundur! Ayrıca, su kullanım oranlarındaki büyük farklılık ve eşitsizlik, su kıtlılığıyla asla perdelenmemelidir. Worldwatch Enstitüsü'nün Dünyanın Durumu 2004 Raporunda yer alan bilgiye göre örneğin Endonezya'da kişi başına 13 bin metreküpten fazla su düşmekte ama halkın dörtte biri temiz içme suyundan yoksun!

Söylenecek çok söz var ama özetle söylemek gerekirse, adına "su sorunu" dediğimiz sorun, geçmişin, bugünün ve yarının "insanlık durumu"dur...Çünkü "su hayattır".

İbrahim BERKSOY (ME'91)

ANKARA'NIN SU SORUNU VE TEKNİK ELEMANLARA ÇAĞRIŞTIRDIKLARI

Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı, "araya girdi". DSİ, ASKİ'ye Gerede Işıklı barajı için "sondaj yetkisi" verdi. Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkenti'nin Belediye Başkanı "hatasını anladı". Ankara halkı da biraz daha "tasarruf yapmayı öğrendi". Dolayısıyla şimdilik, en azından Cumhurbaşkanı seçilene kadar Ankara'da suların kesilmeyeceğinin müjdesini verdi yetkililer.

Elektronik ortamda paylaşmak amacıyla Ankara'nın Su Sorunu ve Gerçekler başlıklı çalışmamızı derlerken en çarpıcı bulduğumuz nokta, 1968 yılında yapılan Ankara Su Master Planı'nın, Ankara'nın nüfus artışını ve buna paralel olarak su gereksinimini tahminde ne kadar isabetli olduğu idi. Raporun yayımlanmasının üstünden neredeyse 40 yıl geçmişti ve geçerliliğini yitirmemişti. Bu, bilimin aydınlattığı yolda toplumun çıkarları doğrultusunda yürümeyi ilke edinmiş olan bizleri en fazla etkileyen belgelerden biri olmuştu.

Deniz veya akarsu kenarına kurulmamış nadir kentlerden biri olan Ankara'nın su konusundaki tarihine gözattığımızda Romalıların bundan 1800 yıl önce imparatorluk hamamına Elmadağ'dan künklerle su taşıdıklarını, Bent deresine ismini veren bendin arkasında su toplayıp kaleye su çıkardıklarını görüyoruz. Bent Deresi, Cumhuriyet Ankarasına şekil veren Jansen Planı'nda da birbirlerine geçen havuzlar zinciriyle bir rekreasyon alanı olarak düşünülmüştü, ancak ona bir türlü sıra gelmedi. Gün geldi, tarihi Bent Deresi, tıpkı Ankara'nın mesire yerlerinden Kavaklı Dere gibi, "islah = yık gitsin" anlayışına teslim oldu. Önce bentler 1957 yılında bir sel tarafından yıkıldı, ardından üstü kapatıldı, otoyol yapıldı.

Yıllar geçti. Tarihi Bent Deresi'ni bir zamanlar kirleten gecekondu yıkıldı, "TOKİ Mimarisi" eseri, Altındağ Belediyesi'nin övünç kaynağı, "lüks" daireler yaptırıldı oralara. Ankara'nın gecekondu bölgeleri islah ediliyordu. Kavaklı Dere'nin bir zamanlar aktığı bölgeye ise altgeçit yapılmış, altgeçidin duvarları kuğu resimleriyle bezenmişti. Cumhuriyet Ankarası'nın

estetik anlayışını artık bu kuğu resimleri temsil edecekti. Çetin Emeç Bulvarı üzerindeki altgeçitte ise aynı noktada, açıldığından bu yana ikisi ölümlü 600'ün üzerinde kaza olması da Cumhuriyet Ankarasını yönetenlerin mühendislik anlayışına örnek olacaktı.

Tam da bu yıllarda tüm dünyada "küresel ısınma" feryatları daha güçlü çıkmaya başlamış, başta karbondioksit olmak üzere küresel ısınmaya neden olan sera etkisi yaratan gazların salınımını (emiyonunu) sınırlamayı amaçlayan Kyoto Protokolü yürürlüğe girmişti. Duyarlı ülkeler, küresel ısınmayı önlemek amacıyla sera gazlarının salınımının azaltılmasına, yenilenebilir enerji kaynaklarına, kirletmeyen üretim yöntemlerine yönelmişlerdi. Kyoto Protokolü'nü imzalamayan nadir ülkeler arasında Türkiye de vardı. Belli ki yöneticiler, teknik elemanların Kyoto protokolü konusundaki duyarlılığını paylaşmıyorlardı.

Ayrıca Türkiye, teknolojiyle atmosferi pek de kirlettiği söylenemezdi. Benzer şekilde Ankaralıların sobalarında yaktığı 3-5 ton kaçak kömürün koskoca Cumhuriyet Ankarası'nın havasını kirlettiği söylentilerini çıkaranlar da yanılıyorlardı besbelli. Öyle ya, Ankara halkı için 1970'li yıllarda kaloriferlerin ancak günün belirli saatlerinde yakılmasına izin verildiği, bir gün tek, bir gün çift plakalı araçların trafiğe çıkmasına izin verildiği günler çok geride kalmış, unutulmuştu. Artık 2000'lerde havanın biraz olsun kirletilmesine izin verilebilirdi. 21. yüzyılda Cumhuriyet Ankarasının halk sağlığı anlayışına da yeni açılımlar gelmişti.

2000'lerde Ankara'nın su arzının da artan talebi karşılamakta yetersiz kalacağı yönünde sinyaller başlamıştı. 1968'de yapılan su master planı gereği, Çamlıdere Barajı'na ek su sağlayacak olan Işıklı I Barajı'nın 1993'de çoktan devreye girmiş olması, Işıklı II barajının tamamlanmak üzere olması ve Işıklı III'ün de yatırım planı kapsamına alınmış olması gerekiyordu. Mühendisler hazır. Projeler hazırlanmış, olurluk çalışmaları yapılmış, kaynak arayışına başlanmıştı. Ancak Cumhuriyet Ankarasında bir hukuk savaşı vardı. "İhale yetkisi" kimdeydi? Ankara'nın su sorununun çözümü, işte bu sorunun yanıtına kalmıştı.

1968 tarihli 1053 sayılı yasa ile büyük kentlerin su sorunlarının çözümünde, DSİ'ye de görev veriliyordu. Ancak bu yasaya göre DSİ'nin yaptığı yatırımlar için ilgili belediyeden talep gelmesi, ardından da Belediyenin yatırım maliyetini karşılayacağını taahhüt etmesi gerekiyordu.

DSİ ile Ankara Büyükşehir Belediyesi arasında bir "yetki çekişmesi" başladı. DSİ baraj yapmak için ihale yetkisini Büyükşehir Belediyesine devretse iş tamamdı. Hemen ışıklı için ihaleye çıkılacak, 1980'lerin mirası mühendislik terminolojisi olan "yap-işlet-devret" yöntemi ile baraj yapılacak, Ankara'nın su gereksinimi, plana uygun olarak zamanında çözümlenecekti. DSİ ise, baraj yapmak, projelendirmek, kontrollüğünü yapmak benim yetkimdedir diye ayak diriyordu. Öyle ya, kolay mıydı baraj yapmak? Baraj dediğin teknik deneyim, mühendislik birikimi gerektirmez miydi? ASKİ işi müteahhite ihale etse bile denetimini nasıl yapacaktı? Kavşakkaya barajını hatırlıyordu DSİ: Bu küçük çaplı barajı ASKİ yapmıştı ama kontrollüğünü DSİ'ye yaptırmıştı.

Yetkiyi verdin, vermedin tartışmaları süredursun, 10 Temmuz 2004'de 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Yasası yürürlüğe girdi. İşte, artık DSİ'nin yetki devrine bir engel kalmamış olmalıydı. Madde 7'de sıralanan Büyükşehir Belediyesinin görevleri arasında (r) şıkkı, "Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak" demekle açık ve seçik "baraj kurma yetkisini" Büyükşehir Belediyesi'ne vermiyor muydu?

Hala 1053 sayılı yasa yürürlükteyken 5216 sayılı yasadaki "baraj ve diğer tesisleri kurmak" ifadesi tartışılarsun, adeta işleri büsbütün karıştıran bir başka yasa değişikliği geldi gündeme. 18 Nisan 2007'de 1053 sayılı yasanın kapsamı genişletilerek önceki şekliyle nüfusu 100 bini aşan kentlerin su temini görevi DSİ'nin görev kapsamında olması öngörülmüşken yeni şekliyle "belediye teşkilatı olan tüm mahaller"e içme suyu sağlanması DSİ'nin sorumluluğuna verildi. Oysa bu yörelerin de içme suyu ve sulama suyuna ilişkin yatırımları İller Bankası yürütmekteydi!

İşler iyice sarpa sarmış görünüyordu. 1053 sayılı yasadaki bu değişiklik DSİ'nin sulamadan içme suyuna ve endüstriyel amaçlı su teminine kadar belediye teşkilatı olan tüm yerleşim birimlerinde görevli ve sorumlu tutulması, bu yasanın Plan ve Bütçe Komisyonu'nda tartışmalara neden olmuştu. Çünkü henüz

3 yıl kadar önce, 10 Aralık 2003'de yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile DSİ'nin mali sistemi Katma Bütçeli Kurum Statüsünden Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri statüsüne taşınmıştı ve bu şekilde kaynaklarının kısıtlanmış olduğu, 1053 sayılı yasanın yeni şekliyle yüklenmek istenen sorumlulukların altından kalkmasının zor görüldüğüne dikkat çekiliyordu.

Öte yandan 6 Şubat 2007'de de İller Bankası'nın tasfiyesi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na getirilmişti. Cumhuriyet Türkiye'si'nin hukuk anlayışına ekonomik bir boyut da kazandırılmış, ülkenin her köşesine su dağıtımında tüm yetkiler tek bir kuruluşa, DSİ'de toplanırken mali özerkliğine son verilmiş, kaynakları kısılmıştı. Öte yandan İller Bankası da henüz tasfiye edilmemiş, 5216 sayılı yasa çerçevesinde ise bazı yetkilerin Büyükşehir Belediyelerine devredilmiş olduğu tartışılıyordu.

Ancak tüm bunlara dikkati çeken teknik elemanlar ise, "sol ideolojiye sahip ve uzman olmayan kişiler" olarak nitelendiriliyordu. Açıklamalara göre Ankara'da patlayan ana içme suyu borularının üzerinden yanlışlıkla o sabah dozer geçmiş ve boruları "biraz yerinden oynatmıştı". Belediye tarafından görevlendirilen dozeri kullanan işçi, tam da orada yerin altından belediyenin döşediği su borusunun geçtiğini nereden bilecekti? Ankara'nın su sorununu Allah'a havale eden ve Ankaralıyı tatile gitmeye çağıran anlayış, Reuters ajansının yayınladığı "oddly enough" (olacak iş değil) köşesine konuk olmuş, böylelikle Cumhuriyet Türkiye'si'nin basın anlayışına da yeni bir açılım getirilmişti.

Derken 1 Ağustos 2007'de Enerji Bakanı, akarsu ve göllerin özelleştirileceğini, böylece küresel ısınmadan kaynaklanan su sorununa kökten çözüm getirileceğini müjdeledi. Üstelik su kaynakları, yabancı yatırımcıya da açık olacak, yatırımcılar "ihale" yöntemiyle değil, "yarışma" yöntemiyle belirlenecekti. Cumhuriyet Türkiye'sine ekonomi-politik alanında da yepyeni bir bakış gelmişti.

Yıl 2007. Bir ay sonra Cumhuriyetimizin kuruluşunun 84. yıldönümünü kutlayacağız. Cumhuriyet Türkiye'sinin teknik elemanları olarak "çoşkuyla" demek içimizden gelmiyor. "Hüzünle" betimlemesi 2007'ye daha çok yakışıyor sanki.

Levent TOSUN (ME'70)
Nermin FENMEN (CHE'80)

KAMUOYUNA

Kendinden olmayanı yok etme felsefesi, özgür düşüncüyü, basın ahlakını, tarafsızlık ilkesini yadsıyarak; çağdaş, özgürlükçü düşüncenin savunucularını yok etmek için ellerinden geleni yapan kapitalizmin paydaşları, Dernegimizin kurucu üyesi ve eski başkanımız Sayın Emin Çölaşan'ı da susturmak istemişler, görevinden almışlardır. Bu nedenle renkli basının bu tavrını kınıyoruz.

Saygılarımızla,
ODTÜ Mezunları Derneği
Yönetim Kurulu

EYLÜL GÜNÇESİ

Eylül'ün takvim yapraklarını çevirmeye başladığımızda adeta bir elin ustaca dokuduğunu görüyoruz kimilerinin kader bellediklerini. Kimileri yüzyılın başlarında olan, kimilerininse günümüzde yansımalarını hala hissedebildiğimiz bir dizi olay arasında bağlantı kurmaya kalkıştığımızda fotoğrafı daha net görüyor, tarihin ustaca tekerrür ettirildiğine tanık oluyoruz. Aşağıda derlemesini yaptığımız bu olaylar zincirinde takvimlerin, ilginç bir tesadüf olarak hep Eylül'ü göstermesi, Eylül'ün bizlere hüznün çağrıştırmalarıyla örtüşüyor adeta.

Tarihte kısa bir yolculuğa çıkarak Eylül'ün kara lekelerine dokunalım birer birer. Amaç o günleri yeniden yaşamak yerine, tarihte birbirinden tümüyle bağımsızmış gibi görünen bazı olayların dev bir makinanın çarkları gibi içiçe geçtiğine tanık olmak.

1 Eylül: Barış uzanan el

Eylül'ün ilk günü, Dünya Barış Günü ile başlar. 1 Eylül 1939'da Nazilerin Polonya'yı işgali, 2. Dünya Savaşı'nın başladığı gün olarak kabul edilir. 2. Dünya Savaşı, 1945'de sona erdiğinde ardında 52 milyon ölü, milyonlarca yaralı ve sakat, moloz yığını haline gelmiş kentler bıraktı. Yaraların sarılması, o kentlerin yeniden inşa edilmesi yıllar aldı. İşte tarihimizin bugüne kadar gördüğü en kanlı savaşın başladığı gün yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak ilan edildi.

Savaş, nedeni ne olursa olsun, insanlık için kan, ölüm ve gözyaşı demektir. Bugün geriye dönüp baktığımızda savaşların ardındaki pazar paylaşımını, ekonomik çıkar çatışmalarını daha net olarak görebiliyoruz. Bu gözlüklerle günümüze baktığımızda çevremizde olup bitenleri tek, birbirinden bağımsız olaylar olarak değil, çok önceden planlanan birer satranç hamlesi olarak görebiliyoruz.

Dünya Barış Günü'ne evsahipliği yapan Eylül ayı, bu gözlüklerle bakıldığında önceden planlanmış, adım adım kurgulanan, soğukkanlı bir biçimde uygulamaya geçirilen olaylar zinciriyle insanlık tarihinin bu çirkin yüzünü defalarca gösteriyor bizlere.

Şili'de Eylül

Takvimler **4 Eylül 1970**'i gösteriyor. Dünyanın seçimle başa gelmiş ilk sosyalist lideri olma özelliğini taşıyan Salvador Allende, başkanlık seçimlerinde oyların %36.3'ünü alarak

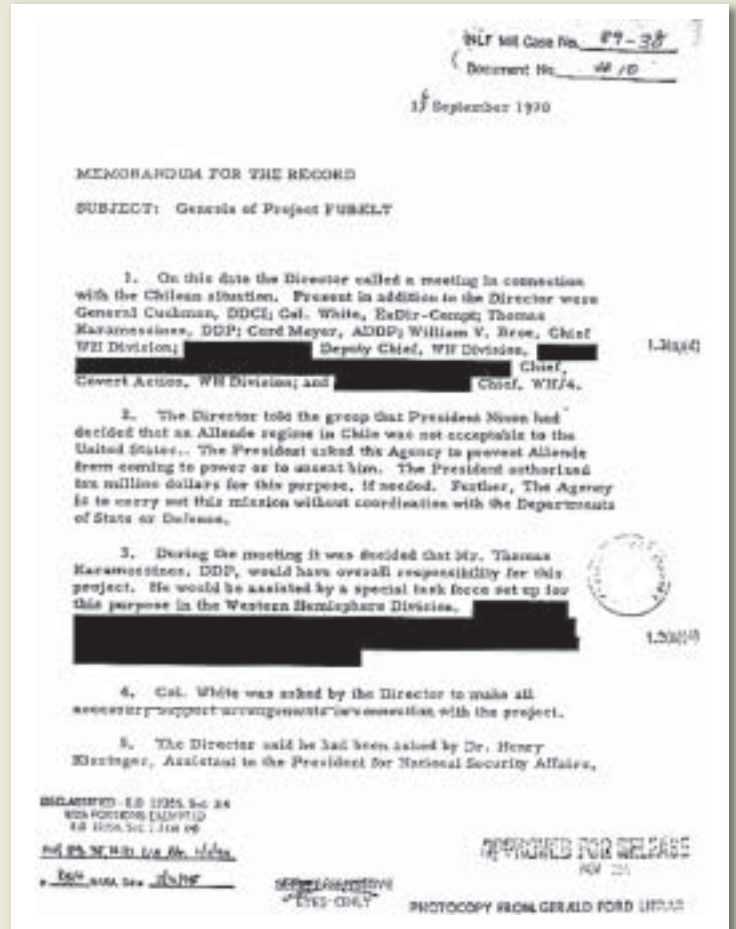
iktidara geldi. Başkan olduktan sonra geniş çaplı reformlara girişti. Bu reformlardan en önemileri olan endüstrilerin (özellikle bakır endüstrilerinin) devletleştirilmesi ve toprakların yeniden dağıtılması, Şili'de toprak sahipleri ve diğer zenginlerin tepkisini çekti. Allende'nin ekonomik reformları, ilk yılında çok başarılı olmuş ve Şili ekonomisi %8.6 büyümüştü. Ancak bu başarı ertesi yıl devam etmedi ve 1972'de enflasyon %140'a ulaşarak yıkıcı sonuçlar doğurdu; yiyecek sıkıntısı başgösterdi ve karaborsacılık yaygınlaştı. 1971 ve 1972'de dünya bakır fiyatlarındaki gerileme de Şili ekonomisine ağır bir darbe daha vurdu.

Kötüleyen ekonomik göstergelere rağmen Allende, 1973 seçimlerinden güçlenerek çıktı ve oyunu %43'e çıkardı. Ancak ülkede huzursuzlukların arkası kesilmeyordu.

Ne teasdüftür ki yine bir Eylül günü, **11 Eylül 1973**'de General Pinochet önderliğindeki silahlı kuvvetler yönetime el koydu. Darbe sırasında başkan Allende öldü. Darbenin ardında Şili kara kuvvetleri komutanı ve darbecilerin başı Augusto Pinochet devlet başkanı ilan edildi. Böylece Şili'de, Pinochet'nin 1990 yılında iktidardan ayrılmasına kadar sürecek olan diktatörlük dönemi başladı.

Sonradan bu darbenin Nixon döneminde ABD tarafından planlandığı, çeşitli belgelerle açığa çıktı. Ne ilginçtir ki ABD'nin Şili Başkanı Salvador Allende'yi devirmek amacıyla FUBELT projesini başlatması yine Eylül'e rastlıyor: Belgenin tarihi **17 Eylül 1970**. (Sonradan kalemlerle 16 şeklinde düzeltilmiş). Bu belgede Başkan Nixon'ın CIA'e Allende'nin "yönetime gelmemesi veya devrilmesi için" on milyon dolar ayırdığı belirtiliyor.

Barışa adanan Eylül ayından ilginç bir kesit...

Türkiye’de Eylül

Yıllar sırayla 1955, 1969 ve 1980. Genç Türkiye Cumhuriyeti’nin kara sayfaları... Hepsi Eylül’de olmuş...

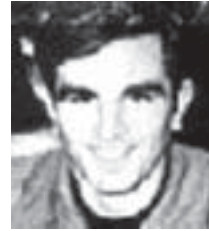
6 Eylül 1955: “Rumlar Selanik’te Atatürk’ün evini bombaladı”. Devletin radyosundan duyurulan bu haber İstanbul sokaklarını sarıverdi, ardından İzmir’e sıçradı. 7 Eylül’de İstanbul’da sıkıyönetim ilan edildiğinde 4214 ev, aralarında 21 fabrikanın bulunduğu 1004 işyeri, 73 kilise, 1 sinagog, 2 manastır, 26 azınlık okulu, 5 spor kulübü, 2 mezarlık; İzmir’de ise 14 ev, 6 dükkân, 1 pansiyon, Yunan Konsolosluğu, Katolik Kilisesi, Fuar’daki Yunan pavyonu ve İngiliz Kültürevi tahrip edilmişti.

Basında yer alan ifadeler önceleri “halkın duygusal tepkisi”, “milli galeyana” şeklindeyken kısa bir süre sonra bir şekilde “komünistler”e dönüştü. Sayısı 50’ye varan öğretim üyesi, gazeteci ve yazar tutuklandı. Bunlar 5 ay kadar cezaevinde tutulduktan sonra beraat ettiler. Yıllar sonra DP Hükümetinin olaylarla ilişkisi sorgulanacak, kimi yöneticiler olayların düzenlenmesine karıştıkları gerekçesiyle yargılanacak, Yassıada duruşmalarında hükümetin emriyle başlatılan kışkırtmaların sonucu başlayan olayların, kontrolden çıktığı kabul edilecekti.

Takvimler 23 Eylül 1969’u gösteriyor. Yine bir Eylül günü. Tüm dünyada esmeye başlayan demokrasi rüzgarları Türkiye gençliğini de etkilemiş, 68 gençliği Türkiye’de de emperyalizm ve sömürüye karşı mitingler, eylemler düzenlemeye başlamıştı.

Gençler, köylere ve fabrikalara giderek orada işçi ve köylüyü etkilemeye başlamış, fabrikalarda grevler, köylerde ise toprak reformu talepleri artmaya başlamıştı. Köy çalışmalarında etkin bir isimdi ODTÜ’lü Taylan Özgür. Hitabeti, dinleyeni etkilemesiyle gerek arkadaşları, gerekse köylü tarafından sevilen bir devrimciydi.

İstanbul’a İTÜ öğrencilerince düzenlenen bir mitinge katılmak için gitmişti. Miting sırasında ismi Lisan Çakıcı olan bir polis memuru tarafından bir süre kovalandıktan sonra arkadan vurulmuştu. Lisan Çakıcı, 1975’de yargılanmaya başladı, 1977’de delil yetersizliğinden beraat etti. Yıllar sonra, 1990’da emekli yarbay Talat Turhan bir söyleşide Taylan Özgür’ü polisin değil, şimdi general olan bir üsteğmenin vurduğunu iddia etti. Taylan Özgür’ün dosyasını 1978’de İçişleri Bakanlığı görevine gelen Hasan Fehmi Güneş’e verdiğini söyleyen Talat Turhan, Taylan Özgür cinayetini, “derin devlet”in eylemlerine örnek gösteriyordu. Talat Turhan’a göre **“bu örgüt, devlet içinde devlet”**ti ve **“çözmeye siyasilerin gücü yetmiyor”**du. Ancak Taylan’ın ablası Hale Kıyıcı işin peşini bırakmamaya kararlı. Aralık 2006’da, TBMM’de Taylan Özgür için bir soruşturma komisyonu oluşturulmasının gündemde olduğunu duyurdu gazeteler. Belki de bir gün, Taylan Özgür’ün kim tarafından, kimden emir alarak, ve en önemlisi, neden vurulduğu gün ışığına çıkacak. Şimdilik Taylan Özgür cinayeti, sonradan sayısı onbinleri bulacak olan “faili meçhul” cinayetlerin ilklerinden olarak anılmaya devam ediyor. (İlki, 1948 yılında yurt dışına çıkmaya çalışan yazar ve şair Sabahattin Ali’nin öldürülmesi olarak kabul edilir).

12 Eylül 1980: Etkileri günümüzde hala süren, toplumun üzerinden silindir gibi geçen bu askeri darbe sonucunda bir milyon kişi gözaltına alındı. Bir milyon 683 bin kişi fişlendi. 210 bin dava açıldı, 230 bin kişi yargılandı, yaklaşık 100 bin kişi “örgüt üyesi” olmakla suçlandı. 30

bin kişi yurtdışına kaçmak zorunda kaldı. 338 bin kişiye pasaport verilmedi. 30 bin kişi “sakıncalı” olduğu için işten çıkarıldı. 171 kişinin işkencede öldüğü belgelerle kanıtlandı. 300 gazeteci saldırıya uğradı, 3 gazeteci öldürüldü, gazeteciler hakkında toplam 4 bin yıl hapis istendi. Gazetecilere toplam 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verildi, gazeteler 300 gün kapatıldı. 49 ton gazete, dergi ve kitap sakıncalı bulunduğu için imha edildi. 7 bin kişi için idam istendi, 517 kişiye ölüm cezası verildi. 55 kişi idam edildi. İdam edilenlerden Erdal Eren, 17 yaşındaydı. Evren’in o ünlü “asmayalım da besleyelim mi?” sözü üzerine mahkemede yaşı büyütüldü idam edilebilirdi diye.

1982’de Anayasa değişti. 1961 Anayasasının 12 Mart darbesinin ardından “kuşa çevrildiğini” söyleyenler, henüz birşey görmemişti. 12 Eylül darbesinin ardından çıkarılan 1982 Anayasası, 1960 ihtilalinden miras kalan özgürlük kısıntılarını da süpürüp götürmüştü. 1973 yılında kurulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri, yargının, “hukuk devleti” normları dışında işlemesine olanak sağlaması nedeniyle Anayasa Mahkemesinin 15 Haziran 1976 yılında verdiği bir kararla kapatılmıştı. 1982 Anayasası ile DGM yeniden kuruldu. Diğer yandan 1961 Anayasasının “hukuk devleti” bakımından en önemli hükümlerinden biri, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğuna ilişkin düzenlemeydi. 1982 Anayasasının aynı konuyu düzenleyen 125. Maddesinde ise yargı yolunu kapayan kurullarla Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemlere, Yüksek Askeri Şura kararlarına, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarına karşı yargı yoluna gidilemeyeceği, anayasal hüküm haline getirildi.

Bu hüküm, belli idari işlem ve eylemlerin yargılanamaması ile hukukun artık siyasileşmesine kapıyı açmıştı. Darbenin hemen sonrasında Milli Güvenlik Konseyi’nin yönetimde kaldığı süre içinde 626 yasa, 90 da kanun hükmünde kararname çıkardı.

Bu dönem içinde Siyasi Partiler Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Dernekler Yasası, Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası, YÖK Yasası gibi birçok temel yasa yürürlüğe girerken Anayasaya konan geçici madde ile bu yasalara karşı anayasa mahkemelerine başvurma yolu da kapatıldı. Böylece 12 Eylül darbesi, 1982 anayasası ile pekiştirilerek ve etkisini uzun yıllar sürdürecektir hale getirilmişti.

Türkiye’nin 12 Eylül’ü, Şili’nin Eylül’ü ile benzerlikler taşıyor mu? Şili’de Eylül, Augusto Pinochet’in 17 yıllık diktatörlüğünü başlatmıştı. Gözaltında kaybolanlar, yargısız infazlar, tutuklanan sayısız gazeteci ve yazarıyla Türkiye’nin 1980’lerini andırıyor. Şili’de bu darbenin ABD’nin “sponsorluğunda” yapıldığı, belgelerle ortaya çıktı. Türkiye’de de Mehmet Ali Birand, 12 Eylül 04.00 adlı kitabında, 12 Eylül Darbesi sırasında dönemin ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Türkiye Masası Sorumlusu Paul Henze’in askeri müdahaleyi haber alırken haberi ulaştıran

diplomatinin **“your boys have done it”** ifadesini kullandığını ortaya attı. Paul Henze 2003 yılında bir Türk gazetesine verdiği demeçte bu sözlerin Mehmet Ali Birand’ın uydurması olduğunu belirtmiş, ancak kısa bir süre sonra Birand, 1997’de Henze ile yaptığı görüşmenin sesli ve görüntülü kayıtlarını yayınlamıştı. Henze’i yalanlamıştı.

Şili’de Eylül ile ilginç bir benzerlik...

Ve dünyayı sarsan gün: 11 Eylül 2001

Binlerin ölümüyle sonuçlanan saldırıların gerçekte çarpan uçaklardan oluşup oluşmadığı üzerine tartışmalar bugün hala devam ediyor. Uzmanların görüşleri, 11 Eylül’ün, El Kaide’nin uzmanlık ve teknolojik olanaklarını çok aşan planlı bir hareket olduğu yönünde. Bunlar doğru olsun veya olmasın, sonuç, Afganistan’ın ve Irak’ın fiili işgali, yitip giden binlerce masum can, Orta Doğu’da haritaların değiştirilmesi için izlenen, adım adım uygulamaya geçirilen planlar.

Eylül, ülkeler, toplumlar ve insanlar üzerinde oyunlar oynamaya devam ediyor...

Derleyen: Nermin FENMEN (CHE’80)

“Yurtdışında Zoru Başarıyoruz”

Ülkemizin en önemli sektörlerinden biri olan inşaat sektörünü, 2007 Rüştü Yüce Meslekte Başarı Ödülü sahibi, Türk Müteahhitler Birliği Başkanı Erdal Eren (CE'75) ile konuştuk.

Öncelikle, henüz 2006 mezunu bir inşaat mühendisi arkadaşımızın yurtdışı müteahhitlik hizmetlerimizle ilgili sorusunu okumak istiyoruz.

“Sürekli, yurtdışında iş yapan Türk müteahhitlerinin başarısından söz ediliyor,” milyar Dolarlık işler alıyoruz” diyoruz. Peki, nasıl oluyor bu? Hemen anlatayım, “millet işi ne kadara yapıyorsa, biz yarısına daha kısa sürede yaparız” diyoruz. Nasıl yapıyoruz? Mühendisimize komik maaşlar vererek, onları en kötü ortamlarda barındırarak, 15 günde bir gün izin vererek, ucuza kaçak işçi çalıştırarak, sigorta yapmamak için her yolu deneyerek... Bugün Türk müteahhitlerinin dışarıdaki başarısı bunlara katlanabilen emekçi abilerimiz sayesinde, başka bir şey değil. Sorum çok net: Başarı bu mudur?

Bu içten mektubu, yeni mezun bir arkadaşımızın görüşlerini sizinle paylaşmak istedik. Sektörde oldukça deneyimli bir eski mezun olarak, bir tepe yönetici, bir şirket sahibi olarak ve Türkiye Müteahhitler Birliği Başkanı olarak neler söyleyeceksiniz?

Konuya geniş bir perspektiften bakmak istiyorum. Türkiye’de inşaat müteahhiti veya inşaat mühendisi nereden nereye geldi? Türkiye nereden nereye geldi? Şu anda çok gururlandığımız bazı başarılarımıza rağmen aslında dünyanın neresindeyiz? Ben geçen hafta üniversitedeki söyleşimde şöyle bir özeleştiriye girdim: Yani biz ne yapıyoruz? Herşeyi eleştiriyoruz. İnşaat sektörünü, Meclis’teki siyasetçilerimizi, yatırım programlarını, belediyecileri, yapı denetim kuruluşlarını, katil suçlamasını hakikaten hak eden müteahhitlerimizi suçluyoruz. Oysa tüm bu eleştirdiğimiz, suçladığımız yerlerde mühendisler de çalışıyor. Belki başka başka ama sonuçta bizler de ortağız suçta.

Neden bu duruma geldik?

Eğitim standardımızın gittikçe düşüyor olmasından. Her ile bir üniversite açalım derken, öğretim üyesi

olmayan üniversiteler açıp, eğitim seviyesi düşük mezunlar veriyoruz. Bu nedenle, meslek ahlakı ticari kaygıların çok gerisine atılıyor.

Türk müteahhidi yurtdışına neden çıkıyor?

İçeride ekonomi daraldığı için. Türkiye’de yeterli iş olmadığı için. Tabii, giderken de bir Alman firmasıyla veya bir Fransız firmasıyla eşit şartlarda gidebilme şansımız yok. Arkadaşımızın değindiği sorun esas olarak buradan kaynaklanıyor.

Neden yok?

Çünkü onların arkalarında ülkelerinin siyasi ve ekonomik gücü var.

Ne yapıyorlar?

İşte Amerikan Hükümeti, Romanya'ya bir kredi veriyor, - örneğin - otoyol kredisi, ama diyor işi "Bechtel" alacak. Veya Cezayir'de kıran kırana ihaleye giriyoruz ama ihaleyi 3. sırada olan Japonla 4. sırada olan Çinliye paylaşıyoruz Cezayir hükümeti. Öğreniyoruz ki, Çin hükümetiyle Japon hükümeti Cezayir'in altyapı inşaatları için 5'er milyar Dolar 30 yıl vadeli kredi vermişler.

Bu durumda Türk firmaları ne yapıyor?

O Japon-Çin konsorsiyumuna taşeron olarak teklif veriyoruz, daha düşük fiyatla o işi biz yapalım diye. Biz bu şartlarda iş alabiliyoruz.

Dolayısıyla...

Maliyetleri mümkün olduğunca kısıyoruz. Örneğin, bir işi 1 milyar dolara almış bir Alman firması ile aynı işi 700 milyon dolara kırarak almak zorunda kalan bir Türk firmasının ne ücretleri aynı olabilir, olsa zaten kurtaramaz, ne yemek masrafları aynı olabilir. Keşke hakikaten çok ehven koşullarda işler alınabilse!

Bir de teminat mektubu sorunu var...

Halen, gittiğimiz hiçbir ülkede Türk bankalarının teminat mektubu doğrudan kabul edilmiyor. Biz de mecburen yabancı bir bankadan %3, %5 komisyon ödeyerek kontr garanti temin ediyoruz. Hele Birleşik Arap Emirlikleri'nde bir de Arap bankasının araya girmesi gerekiyor. Bu durumda 3 bankaya komisyon ödüyoruz. Dolayısıyla daha ihale öncesinde, maliyetimiz bir Avrupalı firmaya göre %5 - %7 oranında fazla. Finans desteği, Eximbank kredisi de olmayınca arkamızda, o zaman mecburen fiyatı düşük vererek ihale alabiliyoruz.

Öte yandan, bankacılık sektörümüz de giderek yabancılaşıyor, bunun etkisi ne oluyor?

Türkiye'de bankacılık sektörüne yabancıların bu kadar çok girişlerine ben karşıyım. Yaptığımız bir tartışmada, HSBC'nin Türk genel müdürü Piraye Antika benim teröristlere HSBC'yi hedef gösterdiğimi iddia etti. Ben de dedim ki, kurduğu senaryo şöyle ise doğrudur: HSBC Türkiye'de sadece tüketici kredisi

bankacılığı yapıyor. Örneğin, Türk müteahhitlerine teminat mektubu vermiyor. Dolayısıyla firmalarımız ihale alamayıp işsiz kalacaklar, çalıştırdıkları insanları mecburen işten çıkaracaklar. Bu insanlar da terörist olacak, gidip HSBC'yi bombalayacaklar. Ama bu durumda ben başlatmadım terörü, o başlattı.

Sayın Antika'nın tepkisi ne oldu buna?

Cevap göndermiş bana. Diyor ki; "biz Türk firmalarına teminat mektubu vermeye karşı değiliz, Türk firmalarının ihale aldıkları ülkelere karşıyız." Sanki, Eyfel Kulesi inşaatına bizi davet ediyorlar da biz Fransa'ya gitmiyoruz!. Avrupa Birliği'ne yeni girmiş bulunan Romanya'nın ulaştırma bakanı 2 ay önce buradaydı. "Gelin bizim işlerimizi yapın, Avrupalılar çok pahalı yapıyor" diyor. Ama Avrupa Birliği kredileriyle çıkılan ihalelerde öyle şartlar var ki bırakın bizi, Romanyalı firmalar bile giremiyor.

Şartları neden bu derece ağırlaştırıyorlar?

Çünkü ihaleye mümkün olduğunca kendi firmalarının girmesini sağlayarak verilen o krediyi kendi ülkelerine geri götürmek istiyorlar. Bütün bu şartlara rağmen son 4 yılda iş hacmimizi olağanüstü artırmış durumdayız. Yurtdışında 2002'de 1,5 milyar Dolar olan yeni sözleşme tutarımız 2006'da 12,7 milyar Dolar.

Yani 8 misli artmış 4 senede.

Çok ciddi bir artış. Uluslararası Engineering News Record dergisi –çok saygın bir dergidir – her sene kendi ülkesi dışında iş yapan en büyük 225 firmayı sıralar. Geçen yıl, bu 225 firma arasında Türk müteahhitleri 20 firmayla yer aldılar.

Ülke sıralamasında ne durumdayız?

Amerika ve Çin'den sonra 3. sıradayız. Çarpıcı bir gerçek var yalnız. Biz 90'lı yıllarda ortalama 1,7 milyar Dolar iş yapmışız yurtdışında, o yıllarda Türkiye'ye getirdiğimiz döviz miktarıyla şu anda 12 milyar Dolar iş yaparken getirdiğimiz döviz miktarı aynı. Bu durum karlılığımızda ve çalıştırdığımız Türk işçi sayısında büyük bir düşüşe işaret ediyor.

Neden daha az Türk işçi götürüyoruz?

Çünkü Türk işçiliği pahalı artık uluslararası pazarlarda. Türkiye'de – örneğin - 1 milyar Lira maaş verdiğiniz işçiyeye

söyleşi

dışarıda muadili Dolar ödediğiniz zaman çok yüksek bir ücret oluyor. Oysa orada yerli işçi 200 Dolar, uzak doğudan gelen işçi 50 Dolar. Çin firmalarının işçisi 0 Dolar.

“0” Dolar?

Çin kendi firmalarının uluslararası faaliyetlerini desteklemek üzere mahkûmiyet yapanlarla askerlik yapanları uluslararası firmalara bedava işçi diye veriyor. Çarpıcı bir durum. Öte yandan, bizim iki personeli yatırdığımız koşu 16 kişi yatırıyorlar. Her yatakta 2 veya 3 kişi.

Özetle, arkadaşımızın eleştirisine katılmıyorsunuz...

Evet. Bardağın yarısı boş yarısı dolu; boş tarafını görüyor. Ben de diyorum ki Devletimizin bütçe imkânlarının kısıtlılığından dolayı inşaat sektörü, dolayısı ile bu sektördeki Türk işçileri işsiz kalıyor. Yurtdışı müteahhitlik sektörü dediğimiz şeyin önemi bu noktada ortaya çıkıyor. Nedir? Tamamı o ülkenin parasından, götürdüğümüz insanlara ücret sağlıyoruz. Evlerine para kazanıp geliyorlar.

Aynı zamanda döviz girdisi demek bu...

Öyle tabii. Çarpıcı bir karşılaştırma yapalım: Elektronik sektöründe yaptığımız ihracatı aynı sektörün ithalatıyla karşılaştırdığımızda eksideyiz. Oysa yurtdışı müteahhitlik hizmetleri %100 ihracat.

Ben sizin bir demecinizi okumuştum gazetede.

“Havaalanına giderken bir sürü inşaat görüyoruz sağda solda, ihalesi ne zaman yapıldı, kime verildi haberimiz olmuyor.” demiştiniz. İhalelerden sizin veya başka firmaların haberi nasıl olmayabiliyor? Mevzuat, yasa buna nasıl izin veriyor?

Türkiye’de bir tane ihale yasası var. Ancak maalesef belediyelerin bazı işleri yasa kapsamı dışına çıkarılmış durumda. Öte yandan, bazı belediyelerimiz yasa kapsamı içindeki işlerini dahi ilginç yöntemlerle yasa kapsamı dışına çıkarmaya başladılar. Örneğin İstanbul’da Büyükşehir Belediyesi İstanbul şehiriçi ulaşımıyla ilgili planlanmış çok büyük bir karayolu tüneline bir firmaya ihalesiz verdi.

İsyan ettiniz tabii!

“Yahu bu nasıl olur” dedik. Büyükşehir Belediye Başkanı açıklama yaptı. Dedi ki: “Afet nedeniyle aciliyetten dolayı kamu ihale yasasının şu maddesine göre ihalesiz pazarlık usulüyle verdim.” Nasıl afet işi oluyor? “İstanbul’da deprem tehlikesi var, deprem olursa insanların şehrin kritik bölgelerinden kaçmak için bu tünele ihtiyaçları olacak, dolayısıyla afet yapısıdır” dedi. Tabii gürültü-mürültü oldu ama “peki bundan sonrakileri böyle ihale etmeyiz” dedi.

İptal edilmedi yani?

Hayır, devam etti o işe. Daha sonra, geri kalan tünelleri ihale etmek üzere ön yeterlilik ilanına çıktılar. Bu kez de, bitirdiği uluslararası işleri bir kenara koyunuz, İstanbul’un en büyük metro işini yapmış olan Tekfen firmasına, bir kulp buldular, yeterlilik vermediler. Yalnız Tekfen değil, çoğu büyük kuruluşlarımız da yeterlilik alamadılar. Öte yandan, bizim adlarını ilk defa duyduğumuz birçok firmanın ihalede yeterlilik aldıklarını öğrendik. İhale yapıldı ancak “beklendiği” gibi sonuçlanmadı. Çünkü bizim üyemiz olan iki firmanın oluşturduğu ortak girişim gözünü kararttı, 5 ihaleden 4’ünü aldı.

Bu kez ne yaptılar?

İhaleleri, kapsamlarında değişiklik yapmak üzere iptal ettiler. Yeniden ihale edilecekler. Yani muhtemelen “beklendiği” gibi sonuçlanacak. Yozlaşma bu seviyede. Devletin TCK, DSİ gibi önemli yatırımcı kuruluşları bunları yapamıyorlar. Fakat maalesef büyükşehir belediyelerinin işlerinde bu yöntemler çok kullanılıyor. Söylediğimiz şeyler de bunlar işte. Esenboğa’ya giderken bir baktık, neredeyse

otoyol boyutunda bir yol inşaatı başlamış ama bizim haberimiz olmamış. Öğrendik ki, belediyenin yan kuruluşu ASKİ'ye ihale edilmiş iş. Halbuki ASKİ su kanalizasyon idaresidir.

Yolla ne ilgisi var? ASKİ ne yapıyor peki?

İşi taşeronlara yaptırıyor. Belediyelerin bulduğu yöntemlerden biri de işte bu!. İşi yan kuruluşlarına ihalesiz veriyor, onlar üzerinden taşeronlara aktarıyor.

Şu anda banka ve reel sektör ilişkisini nasıl görüyorsunuz?

Şu anda normal bir ilişki devam ediyor, henüz demin bahsettiğim eğilim başlamadı. Ama ben o eğilimin bir gün başlama ihtimaline karşı bazı milli bankalarımızın el altında tutulması gerektiğini söyleyenlerdenim. Örneğin, Ziraat Bankası'nın özelleştirilmesine karşıyım.

Neden?

Çünkü Ziraat Bankası özelleştirilirse Türkiye'de o bankayı alabilecek sermaye yoktur, orayı da Batılılar alacaktır diye korkarım. O nedenle kalmalıdır. Burada aritmetiksel bir doğrudan korkuyorum. Türkiye'dekiler dâhil, bu uluslararası bankaların hepsi grupların bankaları. Yani işleri sadece bankacılık değil. Sabancı Grubu ve Akbank gibi, örneğin. Bu örneğe devam edersek, Sabancı'nın bir inşaat şirketi ile benim şirketim bir ihalede karşı karşıya kalırlarsa Akbank bana teminat mektubu verir mi? Duygusal davranacağı kesin değil mi? Rekabet açısından kendi yan kuruluşunu desteklemeli. Bu örneği diğer tüm sektörler yayabiliriz. Nitekim benim bankalarla ilgili bu endişemi BDDK'nın Başkanı başka bir dille seslendirdi. Çıktı, çekinmeden kamuoyu önünde " *birgün Bankalar Birliği'nin başkanının adının 'John' olmasından ben rahatsız olurum*" dedi. Bu bankacılık sektörümüzün yabancılar tarafından ele geçirilmesinin engellenmesi gerektiğini söylemenin bir başka yolu oldu.

Ben bir süre bulunduğum Romanya'da bizzat şahit oldum. Ülke çapında büyük inşaat işlerini alabilmek siyasilerin lobi faaliyetlerini de gerektiriyor. Bunu yapabiliyor muyuz?

Bu yönde çalışmalar var ancak yeterli değil. Uluslararası rekabette bazı engeller var hala önümüzde. Örneğin, teminat mektubu sorunumuz, başbakan dâhil herkes tarafından dile getirilmesine rağmen çözülemedi. Örneğin, özellikle enerji olmak üzere, sürekli ithalat yaptığımız ülkelerle yaptığımız anlaşmalara "barter" türü bir model koymayı beceremedik. Biz diyoruz ki – örneğin - Rusya'dan şu kadar gaz alıyoruz. Rusya'ya yapacağımız gaz ödemelerinin bir kısmı bu ülkede yapacağımız müteahhitlik hizmetleriyle karşılansın. Özal döneminde başarılıydı bu, Rusya'yla vardı. Sonraki anlaşmalarda atlamışız. Şimdi de koyduramıyoruz.

Peki, sizce ihalelerde yöntem nasıl olmalı hocam?

Ön yeterlilik sistemi çalıştırılmalı. İş ilan edilir, o işin özelliklerine uygun bir ön yeterlilik yapılır. Yani firmalar eşit bazda yarışırılır. 50 Liralık işe 100 Liralık

firmaların girmesi sağlanır. Öte yandan, 100 Liralık işe 50 Liralık firmalar giremez. Eşitler arasında en düşük fiyata verilir iş tabii. Ama ondan sonra o fiyatla, şartnamesine, kurallara, kanunlara göre yapılması denetlenir. Firma hesap etmediği bir maliyetle karşılaşmış veya yanlış fiyat atmışsa batacaksa batır. Türkiye'de yapılmayan şey budur.

Evet.

Firmalarımız akıl almaz fiyatlarla alıyorlar işi ama hiçbiri batmıyor. Bir şekilde yol bulunuyor. İş yapılıyor, bitiriliyor yani. Biz de anlamıyoruz. Bu nedenle de son yıllarda, adını bildiğiniz, örneğin bizim üyemiz olan firmalar kamu ihaleleri alamamaktadırlar.

Yanılmıyorsam, TMB'nin yalnızca 140 üyesi var. Binlerce müteahhidimiz varken neden 140? Üyelik koşulları mı ağır?

Türkiye'de yap-sat sektörüyle beraber resmi, gayr-i resmi 250.000'e yakın kişi inşaat müteahhidi kartviziti taşıyor. Biz 140 firmayız. Ama bu 140 firma, ülkemizdeki altyapı inşaatlarının % 70'ini gerçekleştirmiş. Yurtdışında, Türk müteahhitlerinin yapmakta olduğu veya yaptığı işlerin %90'ı da yine bizim üyelerimizce yapılmış, yapılıyor. Üyelik için Türkiye'de veya uluslararası pazarda son on yıl içinde bitirilen iş hacmine veya mevcut taahhüt miktarı kriteri var.

TMB'nin üyelerine sağladığı yararlar var mı? Örneğin bir TMB üyesi daha kolay iş alabilir mi?

Hayır, iş almalarına yaramaz. Bir prestij sağlar. Bugün TMB, kamuoyunda sözü dinlenen, görüşlerine önem verilen birkaç büyük sivil toplum kuruluşundan birisi. Eski bir dernek, 1952'de kurulmuş. Böyle bir camianın içinde yer alabilmek, toplantılarına katılabilmek önemli. Devletin ve uluslararası ekonominin önemli insanlarının konuşmacı olduğu toplantılarımız; panellerimiz, eğitim programlarımız var. Dünyayla entegre olmuş büyük uluslararası federasyonların üyesiyiz. Üyelerimize gerek Türkiye'den, gerekse Dünyadan sürekli bir bilgi akışı sağlıyoruz. Çok çarpıcı başka birşey: Bazı ülkelerde bir Türk firması bir ihale aldığı zaman, Türkiye Müteahhitler Birliği üyelik belgesi isteniyor artık...

Bu belli bir denetimi de beraberinde getirir.

Evet. Şu anda, maalesef, isteyen herkes gidiyor yurtdışına bir iş alıyor. Ancak, herhangi bir olumsuzluk halinde fatura ilgili firmaya değil, bir genellemeye "Türk" müteahhitlerine kesiliyor.

Müteahhitlik sektöründe önde gelen ODTÜ'lüler desek, isim verebilir misiniz?

Müteahhitlik sektöründe önde gelen çok gurur duyduğumuz ODTÜ'lülerimiz var. İşte Ankara'da Mehmet Nazif Günel'in sahibi olduğu MNG Holding; benim de başlangıç yıllarımdan holding oluş dönemine kadar her seviyesinde çalıştığım, gurur duyulur bir ODTÜ'lü şirkettir. Patronunun ODTÜ'lü olmasının yanı sıra, yöneticileri de her zaman ODTÜ'lü olan bir şirkettir. Yine bir ODTÜ'lü Celal Sever var, firması CESAŞ.

Türk müteahhitlik sektörü olarak yurtdışında yaptığımız iş tutarında belli hedefler var mı?

Yıllık 12,7 milyar Dolara kadar çıktık. Bu yılki hedefimiz 15 milyar Dolar. Tutturursak gerçekleştirdiğimiz toplam iş hacmi 100 milyar Dolara bulacak.

70'ten bu yana?

İlk gidişimiz 1972'de, 35 senede 85 milyar Dolarlık iş yapmışız yurtdışında. 100'e tamamlamak çabamız.

İnşaat sektörü neden lokomotif sektördür?

İnşaat sektörü gayri safi milli hâsılanın %11'ini oluşturuyor. Yan sektörlerle birlikte ele alındığında bu rakam %30'a kadar çıkıyor. 200'den fazla işkolunu harekete geçiriyor.

Sektörün belli başlı sorunlarından kısaca bahsedebilir misiniz?

Sektörde rekabet çok fazla, iş çok az. Öte yandan ödenek sıkıntısı var. Örneğin kendi şirketimin 10 yıldır süren işi var. Daha işin %60'ına gelmişiz. Hâlbuki 3 yıllığına ihale edilmiş bize o iş. Yani 3 yılda bitirecek makine ve ekipmanı o şantiyeye koymuşuz. Aynı kadro 15 yıldır o işten ekmeğe çalışıyor; işin karlılığının nereye indiğini düşününüz.

Rüştü Yüce ödülünü bu yıl siz aldınız. Bu ödül hakkında bilgi verir misiniz?

Biliyorsunuz, TED tarafından Rüştü Yüce Vakfı kurulmuş durumda. Her sene Rüştü Hocanın ölüm yıldönümünde, TED'de okuyan bir sporcuya ve mühendislik mesleğinden birisine Rüştü Yüce Ödülü veriliyor. Bizim rektörümüz de seçici kurul üyesi. Yani ODTÜ ve TED vakfı tarafından ortaklaşa yapılıyor bu etkinlik. Sağolsunlar bu sene Rüştü Yüce meslekte başarı ödülünü bana verdiler. Bu sene böyle bir gurur yaşadım.

Hocam bu güzel sohbet için çok teşekkür ediyoruz.

Ben teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

**Röportaj : Ümit ÇAĞLAR (EE '93)
H.Nafi İPEK (PETE '82)**

Fikirleri çağlar ve coğrafyalar aşmış, bugün dünyanın bir çok yerinden sevenleri ve takipçileri bulunan Mevlana Celaleddin-i RUMÎ, asıl adıyla Muhammed Celaleddin'in (1207-1273) 800. doğum yılı olan 2007 yılı bilindiği gibi UNESCO tarafından Mevlana yılı olarak ilan edildi. Bu nedenle dünyanın bir çok yerinde Mevlana'nın görüşlerini ve felsefesini konu alan sempozyumlar, konferanslar toplantılar düzenleniyor. Konya'ya bu aralar yolu düşenler göreceklerdir, caddelerde, belediye otobüslerinin üzerinde, kavşaklarda köprülerde onun iyi bilinen ve özellikle de "hümanizm"ine işaret eden sözleri, ifadeleri bulunmakta. Bütün bu Mevlana etkinlikleri içinde, en azından Mevlana'nın sadece söz söyleyen ya da yazan biri olmasının ötesinde, aslında hakikat arayışında yetkin ve etkin bir düşünür, bir yolcu, bir sufi olduğunu unutmadan, Mevlana üzerine düşünmek ve onun seslenişini yaşadığımız çağa ve şartlarına hakkını vererek tercüme etmek alternatif ve gerekli bir çaba olarak ortaya çıkmaktadır. Yazar eserinden, metninden ayrı düşünemeyeceği için, bu düşünmenin yolu ve rehberi de ancak "Mesnevi" olmalıdır. Mesnevi, Mevlana'nın hem sözü hem de onun düşüncesinin özüdür. Bu nedenle çabamız onu dünyaya anlatmaktan çok, yine onun sözleriyle bir çeşit "ol"ma çabası, hamlıktan kurtulma çabası ve Mevlana'nın öğütlediği bu halin anlatılması olmalıdır. Mevlana böylece, aslında bütün kültürler ve toplumlar tarafından daha uzunca tartışılması gereken dünyanın bütünlüğünü ve küreselliğini bir çırpıda ispatlayan birçok başka imge gibi yalnızca popüler bir anlamda değil, mesajındaki ve fikirlerindeki (küreselleşmeden hem daha az iddialı ve hem de daha fazla bir şey olarak) evrenselliğin altı çizilerek ve bu evrenselliğin temel dinamikleri daha net ve kaygısız bir şekilde ortaya konmalıdır. Aksi takdirde, Mevlana'nın 800. doğum yıldönümü ve 2007 Mevlana yılı etkinlikleri kapsamında ortaya konan bütün çabalar, Mevlana'nın hali hazırda zaten asırlardır var olan evrenselliğini basit küresel bir imgeye dönüştürmenin ötesine geçmeyecektir.

MEVLANA VE MESNEVİ

O halde asıl mesele Mevlana'nın asırlardır din, dil, ırk fark etmeden tüm insanlığa ulaşan mesajındaki evrenselliğın araştırılması ve iyi kavranmasıdır. Bu evrensellik Mevlana'nın yalnızca herkesi ne olursa olsun buyur eden "hoşgörü"sünde mi saklıdır? Yada Bu evrenselliğın kaynağı Mevlana'nın "aşk" anlayışı mıdır? Ya da onun takipçisi dervişlerin tıpkı elektronlar ya da gezegenlerin dönüşleri gibi "Sema" edişlerinde mi kendini ortaya koymaktadır? Yoksa Mevlana'nın evrenselliğı, yanında bütün bu imgelerin birer vasıtaya dönüştüğü, bitmek tükenmek bilmeyen itinalı bir gözleme dayanan ve gözlemlenen her Ŗeye katılan, onun dili olan bir hakikat arayışı halinin ta kendisinde mi saklıdır?

Hiç kuşkusuz ki Mevlana'da, çağlar boyunca her dinden, her meşrepten insana ilham ve huzur veren söz konusu evrensellik, topyekün İslam Tasavvufunun temel dinamiğı ve gayesi olan "insan-ı kamil"e ulaşma gayesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Çünkü "insan-ı kamil" ayrılığının farkına varmış, eksikliğinin farkına varmış ve vuslatının peşinden koşan bir insan halini vurgulamaktadır. Mevlana'nın söylediğı gibi bu hal "yüzün yalnızca sevgiliye dönük" olması durumudur. O halde Mesnevi de bu kavuşma özlemiyle yanıp tutuşan bir insan-ı kamilin sözleri ve düşüncelerinin aktığı bir nehirdir. Ve bu insan-ı kamile ulaşmanın yolu da, insanın bu nehre kendini bırakmasıdır.

Bu nedendir ki Mevlana Mesnevi'sine "Ney"i dinlemeyi öğütlemekle başlar. Çünkü "Ney" Ŗikayet etmektedir. "Ayrılıkları hikaye etmektedir". "Çünkü Ney 'Neyistandan' koparılmıştır" (Mesnevi I/1). İçi dağlanmış ve bedeni "şerha şerh" edilmiştir. Ney burada insanı ve onun ayrılık acısını, onun eksikliğini, onun insaniyetini vurgulayan fakat aynı zamanda bu vurgunun ötesinde başka bir manası olan eşsiz bir metaforudur. Çünkü Mevlana yalnızca asıl vatanından ayrılmış insanı işaret etmek istemiş olsaydı basit bir kamıştan örnek verebilirdi, fakat "Ney" demekle aynı zamanda ayrılığın, eksikliğini ve hüznünü fark etmiş ve bunu hikaye eden, anlatan benliğı işaret etmektedir. Böylelikle "Ney" hem asıl vatanından ayrılmış ve nefsi ile insanı vasıf kazanmış insanı (kamışı) ve hem de bu ayrılığın farkında olan, bunu hikaye eden, bu halden Ŗikayet eden, "nefsini bilen" ve böylece de "sevgilisini" yani ulaşması gereken asıl vatanını bilen "insan-ı kamil"i (enstrumani) birlikte temsil etmektedir. Ney'in sesindeki huzur ve ahenk de bu biliş halinin yani hakikatin farkında oluşun ve sevgiliye arayışın bir sonucudur. Bu hakikat Ney'de bulunan yedi delik, dokuz boğumda ve ayrıca enstrümanlar içinde insan sesine en yakın oluşu ile kendini başka açılardan da gösterir. Boğumlar, insanın doğum öncesinde ana rahminde geçirdiğı dokuz ayı, delikler ise yine insan yüzünde bulunan yedi deliğı simgelemektedir. Başka bir ifade ile Ney'de bulunan dokuz

boğum insanı ve insan-ı kamilin doğuşuna işaret etmektedir, yedi delik ise insan-ı kamilin "sevgiliye dönük olan yüz"ünü işaret etmektedir: "Birinin yüzü sevgiliye doğru, diğersinin yine kendine bakmakta" (Mesnevi, I/310).

Bilindiğı üzere Mevlana Mesnevi'nin yalnızca ilk onsekiz beyitini bizzat kendisi kaleme almıştır. Kalan kısımları ise yine o söylemiş fakat ilk olarak Selâhaddin-i Zerkub ve daha sonra Çelebi Hüsameddin tarafından kaleme alınmıştır. Yalnızca bizzat kendisinin kaleme almış olması sebebiyle değil ancak aynı zamanda bütün bir Mesnevi'nin bir özeti mahiyetinde oluşu ve kendi hayatının özeti olan "hamdım, piştım, yandım" sözüne tam anlamıyla karşılık gelmesi nedeniyle de, ilk onsekiz beyit Mesnevi'nin çekirdeğı ve DNA'sı olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle, aslında Mesnevi'nin ilk onsekiz beyitini bilmek ve iyi anlamak bir şekilde Mesnevi'nin tamamını okumuş ve anlamış olmak anlamına gelebilir. Nitekim dokuzuncu beyitte Mevlana "Ney'in Ŗu sesi gönlü yakan bir ayrılık, bir aşk ateşidir.

Kimde bu ateş yoksa o, maddi varlığından kurtulsun, yok olsun" der (Mesnevi, I.cilt, 9). Şefik Can bu beyitte geçen "yok olsun" ifadesinin bir "beddua olmadığını aksine manen yaşasın, var olsun, yokluğu arasın benlikten kurtulsun demek olduğunu" ifade eder. Yokluğu aramak, yalnızca Mevlana'nın düşüncesinde değil aynı zamanda bütün bir İslam Tasavvufu literatüründe karşımıza çıkan ve "insan-ı kamil"e ulaşma yolunda insanın son durağı olan "fena fillah" durumudur. Yokluk beşeriyet ve varlık için bir fenadır. Fakat ayrılığın göstergesi olan nefsi ve ondaki eksikliğini bilmenin, fark etmenin yolu da yokluğu bilmekten geçmektedir. Bu ise hakikat arayışındaki sufinin, sevgilisini ya da hakikati aradığı yolunun yine kendi fenasından ve kendini fedasından geçtiğı anlamına gelmektedir. Bu nedenle İslam Tasavvufu'nun önemli bir teması olarak, dokuzuncu beyitte karşımıza çıkan ve Mevlana tarafından aşk ateşinin yokluğunun giderilmesi için bir ilaç olarak önerilen "yokluğu aramak" ya da "fena fillah" fikri, dokuzuncu beyitten Mesnevi'nin tamamına

sirayet etmiş diğers bir önemli temadır. Tıpkı Mevlana'nın Mesnevi'de anlattığı nahivci (Arapça gramercisi) ile gemicinin hikayesinde olduğu gibi. Mevlana'yı dinleyelim:

Bir nahiv âlimi, gemiye binmişti. O kendini pek beğenmiş olan nahivci, yüzünü gemiciye döndürdü. Dedi ki: "Sen hayatında hiç nahiv okudun mu?" Gemicisi; "hayır" deyince; "Senin ömrünün yarısı hiçe gitmiş." dedi. Gemicinin bu sözden gönlü kırıldı, öfkeleni; ama hemen cevap vermedi, sustu. Derken bir rüzgâr çıktı, gemiyi bir girdaba sürükledi. O zaman gemici, o nahiv âlimine yüksek sesle seslendi: "Ey hoca, söyle bakalım yüzme bilir misin?" diye sordu. Nahivci "Ey hoş sözlü ve güzel yüzlü gemici, bilmem" deyince, Gemicisi; "Ey Nahivci! dedi. "Senin bütün ömrün hiçe gitti, çünkü gemi bu girdapta batacaktır." İyi bil burada mahvolmayı bilmek gerek, nahiv bilmek işe yaramaz. Deniz suyu, ölüyü başında taşır, diri olan denizin elinden nasıl kurtulur? Sen de eğer beşeriyet vasıflarından, kötü huylarından ölüp kurtulursan Hakk'ın sırlar denizi, seni başının üstünde gezdirir. Ey benliğe, gurura kapılarak herkese eşek diyen kişi! Şimdi sen de eşek gibi buz üstünde kalmış, ileri geri adım

atamayacak bir hâle gelmişsin. İstersen sen, dünyada zamanının en büyük bir bilgini, her şeyin bileni ol. Şimdi şu dünyanın fânîliğini ve zamanın da geçip gittiğini gör. Size Hakk'ta mahvolma, yok olma yolunu öğretmek için söz arasına nahivcinin hikâyesini de kattık. Ey aziz dost, fıkıhın fıkıhını, nahvin nahvini ve sarfın sarfını, ancak yoklukta, yok olmada bulabilirsin (Mesnevi I/2835-2847).

Böylece Mevlana'ya göre tasavvuf yolunda bir halden bir başka hale doğru gezen sufi, yani insan-ı kamil, varlık denizinde yüzen bir ölü gibidir. Mevlana yokluğu, ölümü bu açıdan, yani insan oluştaki eksikliğin, ayrılığın (ayrıklığın) farkına varılacağı bir fena (yokolma) olarak öğütlemektedir. İnsan-ı kamil için ölümün, Hakk'ın sırlar denizindeki beka anlamına gelişi gibi, Mevlana da öldüğü geceyi aşığıın maşuğu ile bulduğu zıfat gecesi, vuslat gecesi, "şeb-i aruz" olarak bilmıştır. Gramer ilmi ve dil, muhakkak ki konuşanın yani dirinin işidir. Halbuki susmak, dilsiz olmak ölünün işidir ve ölüye işaret eder. Ölü ise nefisinden kurtulmuş, ayrılığı ve feryadı sona ermiş olandır. Tasavvuf geleneği içinde dil ile susmak, hal ile konuşmanın, yüzü sevgiliye çevirmenin, sevgiliye benzemenin yani olgunluğun ve Hakk'a kavuşmanın işaretidir. Ayrılıkları hikaye eden Ney'in de insan yüzündeki ağza karşılık gelen alt kısmındaki (aşırın perdesi) deliği aynı şekilde neyzen tarafından pek nadiren açılır. Öte yandan Mevlana'dan sonra günümüze kadar devam edegelmiş olan Mevlevilik içinde önemli bir figür olarak karşımıza çıkan semâ ayini de yine bu susuşun ve yokluk ilmini arayışın metaforudur. Semâ halindeki derviş suskunluğa ermiş ve Ney'in feryadına kulak kesilmiştir. Semâzenin başına giydiği "sikke" tevhid inancını ve mezar taşını, üzerindeki kıyafeti "tennure" ise saflığı ve beyaz kefeni simgelemektedir. Ölmeden önce ölme hali olan "semâ" böylece Mesnevi'deki öğüde tam bir uyum halini işaret etmektedir. Bu uyum semâzenin semâ sırasındaki duruşunda da kendini göstermektedir. Semâ ederken kollarını iki yana doğru açan semâzenin sağ eli dua eder gibi yukarıya (semâya) diğer eli ise (aşağıya) toprağa doğru açıktır. Bu husus, "Hakk'tan alıp Halk'a vermek, hiçbir şeyi kendine mal etmeyip, görünüşte var olmak ama hakikatte yok olmak" anlamına gelir ve Hakk ile Halk (insanlık) arasında bir hakikat köprüsü, bir vasıta olma halini ortaya koymaktadır. Böylece Ney'in feryadına kulak kesilme ve susarak Mevlana'nın bu öğüdüne sadık olma hali olan semâ, Hakk ile Halk'ın buluşmasının, semâzen de bu buluşmanın gerçekleşeceği tek adres olan insan-ı kamilin simgesidir. İnsan-ı kamil ise hakikatlerin Hakk'tan Halk'a akışının bir vasıtasıdır. Tıpkı bu hakikatlerin yedi asır öncesinden, Mevlana ve Mesnevi vasıtasıyla bu zaman dilimine akışı gibi... Nitekim Mevlana da kendi eliyle yazdığı ilk onsekiz beytin dolayısıyla da Mesnevi'nin sonunda "susmak için izin ister, "sözü kısa kesmek gerek" der (Mesnevi, I/18), çünkü "pişmişin halinden ham olan anlamamakta"dir (Mesnevi, I/18). Ve söz kısa kesilince de geriye yine yalnızca Ney'in feryadı kalır, "vesselam".

Serhat TOKER (SOC' PhD)

“Eseri halkla konuşabilecek hale getirmek gerek”

İçimizden Ustalar bölümümüzün bu ayki konuğu taşınmaz kültür varlıklarının restorasyonu konusunda ülkemizin yetiştirdiği değerli uzmanlardan birisi olan ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Görevlilerinden Fuat Gökçe. Sayın Gökçe ile Yayın Kurulu olarak ülkemizdeki tarihi eserlerin ve restorasyon çalışmalarının durumu ile Proje Danışma Kurulunda yer aldığı Atatürk Müze Köşkünün restorasyonuna ilişkin keyifli bir sohbet yaptık.

Sayın Gökçe kendinizi bize kısaca tanıtabilir misiniz?

1980 yılında ODTÜ Mimarlık Bölümünden mezun oldum, 1983 yılında Restorasyon Bölümünde yüksek lisansımı tamamladım ve aynı bölümde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladım, halen aynı bölümde öğretim görevlisi olarak çalışmaya devam ediyorum. Koruma Kurullarında aktif görev yapmanın yanı sıra bir çok restorasyon projesinde görev aldım.

Mimarlık eğitimi almış birisi olarak restorasyon konusuna neden ilgi duydunuz ve sizin için önemli olan ilk çalışmanız hangisi?

Oldum olası antik yapılar ilgimi çekiyordu mezun olduğum gün bir arkeolojik kazıya katıldım, o günden beri bu işin içindeyim. Katıldığım ilk kazı Çanakkale Gülpınar'daki Helenistik dönem yapılarından Apollon Simintheus Tapınağının kazısıydı. 8 yıl süren kazılardan sonra temelleri ortaya çıkarıldı ve 1988'den 1995 yılına kadar bu yapının onarımını ben yaptım. Arkeolojik kazılarda genellikle bulunan eserler belgelenir ve değerli olanları en yakın müzeye taşınır, taşınamayan ve daha az değerli olanları ise yerinde kalır. Bu kazıda ortaya çıkan İlyada destanının anlatıldığı frizler ve bezemeli sütün tamburları gibi diğer süslemelerini Çanakkale Müzesi almak istedi, ancak müze yönetimini arkeolojik kazılarda ortaya çıkan eserlerin bir mimari bütünün parçası olduğuna ikna edip, çıkan eserlerin sergilenebileceği bir küçük yerel depo müze yaptık Türkiye'de tamamen yerli uzmanlardan oluşan bir kazı ve onarım ekibinin yaptığı ilk çalışma ve yerel müze olması, bu konuda yaklaşım ve model oluşturması açısından benim için önemli bir çalışmadır. Ayrıca o yörenin kültürel yapısının bir parçası olması sebebiyle müze binası olarak da o yöredeki eski bir zeytinyağı fabrikasını kullanmış olmamız da önemlidir.

Kazı ve onarım çalışması oldukça uzun sürmüş, bu çalışma ile ilgili bizimle paylaşmak istediğiniz ilginç bir anınız oldu mu?

Gülpınardaki restorasyon işi çok ilkel koşullarda yapıldı, ilk onarıma başladığımız yıl sabah 5'te çalışmaya başlıyor akşam geç saatlere kadar sürüyordu. Sıcak bir yaz günü işçiler gitmiş, ben ve üç arkadaşım akşam üzeri kazıya devam ediyoruz. Bir araba geldi, yaşlı bir bey ve hanım indiler, bizi seyretmeye başladılar ve sorular sormaya başladılar “ne yapıyorsunuz?” “niye böyle yapıyorsunuz?” diye. Sürekli birileri gelip bu tür sorular sorduğu için artık bıkiyorsunuz Ben de günün yorgunluğu ve bu bıkilıkla “beyefendi bırakın işimi yapayım, çok yorgunum size dert anlatacak halim yok” dedim, peki dediler, özür dilediler, bir taşın başına oturdular ve bizi seyrettiler. İşimiz bittikten sonra o şekilde cevap verdiğim içinde üzgün olarak yanlarına gittim kendimi tanıttım ve kim olduğumu sordum. Ben “Kemal Kurdaş” dedi, ve bana kim olduğumu sordu. ODTÜ mezunu olduğumu söyledim, “biz mezunlarımızı Anadolu'nun ücra köşelerinde bile hizmet versinler diye yetiştirmiştik. Bunu ilk defa burada gördüm ve çok duygulandım” dedi. Bu sözü beni çok etkilemişti. Bundan sonra her yıl Gülpınar'a gelip bizi ziyaret ettiler ve kendileri ile düzenli olarak görüştük.

Restorasyon konusunda ülkemizdeki yürütülen çalışmaları nasıl değerlendiriyor sunuz?

Restorasyon uzmanı konusunda sayısal açıdan eksikimiz olabilir, ancak birikim ve uzman niteliği açısından eksikimiz yok, çok özel koşullarda yabancı uzmanlar çalışıyor. Türkiye'deki kültürel yapılar ile orantılı düşününce Restorasyon Bölümünden mezun olanların sayısının yetersiz olduğunu söyleyebilirim. Kültür ve Tabiat Varlıkları Yasasında yapılan son değişiklikler hibeler, yardımlar, uzun vadeli kredi gibi kaynak bulunması konusunda yol açtı, AB fonlarından gelen destekler ile de son yıllarda proje sayısında dikkati çeken bir artış var. Ancak Türkiye'de restorasyon adına büyük cinayetler işlendiğini de belirtmeden geçemeyeceğim, ağır onarımdan geçen birçok eserin hiçbir otantik özelliği kalmadı. Örneğin Antalya Kaleiçinde şu anda neredeyse hiçbir şey orijinal değil.

Restorasyon çalışmalarında eserin özgünlüğünü bozmamak ancak eseri halkla konuşabilecek hale getirmek lazım, bunun çaresinin de betonarme ile yeniden yapmak olmadığını düşünüyorum. Gülşinar'da yaptığımız da buydu aslında, yeni hiçbir malzeme kullanmadık, ne varsa onu kullanarak tapınağı anlatmaya çalıştık. Temel sorun o yapılarla gerçek ilişkiyi kuramamış olmamızda, niye koruduğumuzun tanımlanması ile ilişkili bir husus aslında. Ayrıca turizm gerekçesi ile bir eserin restore edilmesinin çok tehlikeli olduğunu vurgulamadan da geçemeyeceğim.

Tarihi eserlerin korunmasında nasıl bir yol izlenmeli?

Tarihi eserlerin korunmasında yasaklamaların işe yaramadığına inanıyorum. Bu çok küçük yaşlarda başlayacak bir eğitim ve kültür meselesi. Avrupa'daki müzelerde program dahilinde ilkokul çocuklarını müzelerle götürürler. Müzelerde çocuklar için orjinal eserlerin kopyaları olan ayrı bölümler var, çocuklar bu bölümleri gezerken eserlere dokunabiliyor, aynı zamanda mitolojiyi anlatıyorlar başka dönemlerde başka türlü düşünen ve yaşayan insanların olduğu, başka kültürlerin varlığı öğretiliyor. Böyle yetiştirilince de kültürel yapılar karşı daha duyarlı oluyorlar. Eski eserlerin korunması duyarlılığı kültür olgunluğu yani "Hayatta ne değerlidir?" sorusunun cevabı ile alakalı bir konudur. Paradan çok daha değerli başka şeylerin olabileceğini genç nesillere öğretmemiz lazım.

Atatürk Müze Köşkünün restorasyonuna gelirse, nasıl bir ekip ile ve ne şekilde yürütüldü bu çalışma?

Atatürk Müze Köşkünün aslına uygun olarak onarılmasına Sayın Cumhurbaşkanımız Ahmet Necdet Sezer 2002 yılında karar vermiş ve bu işin tamamen yerli uzmanlar tarafından yapılmasını istemiş. Genel Sekreteri aracılığı ile ODTÜ'den yardım isteniyor. O dönemdeki Mimarlık Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Yıldırım Yavuz, ben ve başka bir uzman arkadaşımız Prof. Dr. Ayşıl Yavuz ile birlikte giderek ön incelemede bulunduk ve onarım için görüş bildirdik. Daha sonra bu çalışmanın bizim tarafımızdan yürütülmesi istendi, çalışma bitene kadar da Danışma Kurulu olarak görev yaptık. İhale dosyası ve teknik şartnameyi hazırlama, firmanın seçiminin yanı sıra uygulamanın sonuna kadar şantiyede birebir çalışarak bu projeyi yürüttük. Proje müellifi ise restorasyon uzmanları, mimarlar, sanat tarihçileri, malzeme koruma uzmanları, statikçiler ve makina mühendislerinden oluşan büyük bir ekipti. Uygulama yani binanın onarımı başka bir yükleniciye verildi, yine bu ekipte konusunda bir çok uzman ve kendi özel ekiplerinden oluştu. Bunun yanı sıra bizim danışmanlığımızda halı, porselen, mobilya vs gibi küçük eşyaların onarım işlerini Milli Saraylar Daire Başkanlığı yaptı. Bu projede vasıfsız hiç kimse çalışmadı, kendi konusunda uzman ve tarihi eserlere karşı hassasiyeti olan teknik personel ile çalışıldı, yani disiplinlerarası oldukça büyük bir ekip ve titiz bir çalışma ile bu restorasyon gerçekleştirildi.

Burada üç önemli mekan vardı: yemek salonu, kütüphane ve yatak odası. Bu üç mekanda hiç bir şeyi bozmadan aslına uygun bir şekilde onarmaya çalıştık. Hedef aynen olduğu gibi korumaktı, zaman içinde yok

olmuş, değişmiş değerler vardı, onları tekrar eski haline getirdik. Mesleki açıdan yapılması gereken ne varsa yapıldığından Atatürk Müze Köşkü benim için önemli bir deneyim oldu. 5 yıl süren çok yoğun bir çalışma ile, normalde yapılması gereken zamandan daha kısa sürede restorasyonu tamamladık.

Restorasyon sırasında Atatürk'e ilişkin nelerden etkilendiniz?

Zaten bu işin beni en çok mutlu eden yönlerinden birisi de bu oldu, çok akıllı, zeki ve çalışkan bir kişi olduğunu anlıyorsunuz. Kütüphanesinde çok geniş yelpazede tarih, ekonomi, siyaset vs. eser mevcut ve hepsini okumuş, önemli gördüğü noktaların altını çizip, uzun uzun notlar almış.

Doğayı çok sevdiğini hissedebiliyorsunuz, köşkün kuzeydoğu köşesinde etrafında istinat duvarı dönüp giden bir badem ağacı var, Atatürk hiç bir ağacın kesilmesine izin vermemiş, bu düzenleme yapılırken badem ağacına dokundurtmadan o duvarı ördürmüştü. Yeşili çok severmiş, evine gelenleri, yabancı misafirleri de dahil, önce bahçeyi gezdirir ağaçları gösterirmiş. Köşk aslında bağevi olarak yapıldığından ısınma sistemi yeterli değil doğal olarak, ısınma için ayrı bir tesisat kurulmasına izin vermemiş, kışın ısınma problemi olduğundan yurt gezilerini kış günlerine denk getirirmiş. Bu onun naifliğine güzel bir örnek aslında. Latife Hanım gelinceye kadar Köşk ev gibi değil, sanki garnizon komutanlığı gibi kullanılmış.

Güneşin doğuşunu seyretmekten hoşlanırmış. Gece sabaha kadar okur, notlarını alır, güneşin doğuşunu seyrettikten sonra yatarmış. Akşamda bir gün önce okuduğu konuları tartışılabilirdi yetkin kim varsa o kişileri akşam yemeğine davet edermiş. Akşam yemeğine davet edilen kişiler asla rastgele seçilmezmiş.

Köşkün tavanlarında ve duvarlarında çok güzel bezemeler var, genelde bu gibi işleri yapan sanatçılar görünmeyen yerlere imzalarını atarlar, restorasyon sırasında Rumca ve Yunanca küçük logolarla rastladık, araştırdık anladık ki Yunan, Rum sanatkarlar varsa onları da Köşkün tamiratında çalıştırıyor. Bir taraftan Kurtuluş Savaşının yapıldığı o dönemde düşman taraf olan bu insanları sanatkarlıklarına değer vererek, hem de hiç ayırım yapmadan çalıştırıyor. Bu da onun bir çok şeyi aştığını gösteriyor.

Derleyen: M.Nilgün EGEMEN (CHE'89)

PAZARTESİ

Alakart servisimizle Hizmetinizdeyiz

HAFTA İÇİ HERGÜN

Açık Büfe Öğle Yemeği

12:00 - 13:30
10 YTL

SALI

Mangalda Sınırsız Balık Çeşitleri

Üye : **15 YTL**
Katkı Paylı Üye : **12 YTL**
(içecek hariç)

ÖZEL MENÜLER

Birlikte Size Özel Menüler Hazırlayalım
Vişnelikte kullanılan menülerin dışında sizin istediğiniz, düşündüğünüz, yakınlarınıza sunmak istediğiniz hemen her şeyi hazırlayabiliriz. Bunun için ziyafet sorumlumuz İsmail Kayaarslan ve mutfak şefimiz Muhsin Baysal ile görüşmeniz yeterli. Telefonlarınızı bekliyoruz

ÇARŞAMBA

Canlı Müzik Eşliğinde Açık Büfe

Mangalda Et/Tavuk Çeşitleri
Üye : **20 YTL**
Katkı Paylı Üye : **16 YTL**
(içecek hariç)

ORGANİZASYONLAR

Özel Yemekler, kokteyller, kurumsal seminer, nikah, nişan organizasyonları için Vişnelik Tesis İşletmemiz her zaman hizmetinizdedir

PERŞEMBE

Türk Sanat Müziği Eşliğinde Deniz Ürünleri Sofrası

Üye : **30 YTL**
Katkı Paylı Üye : **24 YTL**
(2 Kadeh limitli yerli içki ile)

Açık havada düğün vb. etkinliklerimiz kapsamında canlı müzik olduğu takdirde bir başka bölümümüzde canlı müzik yapılmamaktadır.

CUMA

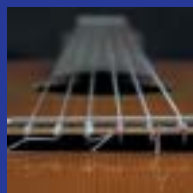
Canlı müzik eşliğinde alakart menümüze ilave olarak ekonomik fiyatlarla özel menü seçeneği sunulmaktadır. Rezervasyon sırasında bilgi almanızı öneririz.

Özel ve temalı gecelerde menü içerikleri ve fiyatları değişebilir.

CUMARTESİ

Canlı müzik eşliğinde alakart menümüze ilave olarak ekonomik fiyatlarla özel menü seçeneği sunulmaktadır. Rezervasyon sırasında bilgi almanızı öneririz.

PAZAR

Açık Büfe Kahvaltı 10:30-13:30

Üye : **18.75 YTL**
Katkı Paylı Üye : **15 YTL**
7-12 Yaş : **12.50 YTL**
7-12 Yaş Katkı Paylı : **10 YTL**
(0-6 Yaş Ücretsiz)

REZERVASYON

e-posta yoluyla (visnelik@odtumd.org.tr) kolaylıkla yapabilir ve hemen onay alabilirsiniz.

Rezervasyonlar, rezervasyon saatinden yarım saat sonrasında kadar tutulur. Geç kalınması durumunda lütfen Rezervasyon Birimimizi bilgilendiriniz.

Rezervasyon ve bilgi için

saat 10:30 - 22:00 arası

0312 286 79 79/11 52 - 11 53 ve

0312 287 73 38 no'lu

telefonlarımızı arayabilirsiniz.

eylül etkinlik izlencesi

- 2** *mfö konseri
saat 20:00*
- 2** *müzikal
tiyatrosu tanışma
toplantısı
saat 16:00*
- 4** *odtū hour
saat 19:30*
- 8-9** *eğirdir
kovada gezisi*
- 8-9** *rock station
(rock festivali)*
- 15** *resim kursu
tanışma toplantısı
saat 14:30*
- 17** *edebiyat kulübü
toplantısı
saat 19:00*
- 18** *wine hour
saat 19:30*

devam eden etkinliklerimiz

*gitar kursu
bağlama kursu*

RESİM KURSU KAYITLARI DEVAM EDİYOR

Derneğimizde, geçen yıl başlattığımız resim kursu, bu yıl yeni katılımlarla devam ediyor.

Kursumuza geçen yıl katılmış olan arkadaşlarımızın oluşturduğu gruba ek olarak, yeni katılımcılar için de gruplar açılacak. Selçuk Başaran eğitmenliğinde devam eden kursumuzun tanışma toplantısı 15 Eylül Cumartesi günü saat 14.30'da yapılacak. Bu toplantıda eğitmenimizle ve eski dönem kursiyerlerimizle tanışarak onların çalışmalarını hakkında bilgi alabilirsiniz.

Resim, duygularımızı dışa vurabilmenin yollarından biridir. Tüm üyelerimizi bu güzel uğraşa, resim kursumuza bekliyoruz.

gümüşhane

Bu yazı ile şimdiye değin yayınlanan 66 notu geride bırakarak "Hocam İncek Var" dizisinin yedinci yılına başlıyoruz. Bu yeni dönemde de, şimdiye değin olduğu gibi, mümkün olduğunca "klasik" gezi rotalarının dışına çıkarak ülkemizin nispeten az bilinen yörelerine ulaşmaya, elimizden geldiğince fazla bilinmeyen yerleri tanıtmaya çalışacağız. Bunun ilk örneğini de Gümüşhane oluşturacak.

Özet Tarih

Yöre, tarih boyunca madenciliğin, özellikle gümüş "istihracı"nın yapıldığı bir mekan olmuş. Bu nedenle, antik çağlarda "gümüş kent" anlamına gelen Argyropolis adını taşımış.

Batı ve Doğu Romalıların ve ardından Emevi ve Abbasilerin yönetimine girmiş. Türklerin Anadolu'ya girmesinden sonra bölgeye "Çepni"ler yerleşmiş; bir süre sonra Anadolu Selçuklularının egemenliği yaşanmış. 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra da İlhanlıların egemenliği başlamış.

Gerisi uzun bir hikaye...

1335'te Celayirliler, 1345'te Eretnaoğulları, 1430'da Karakoyunlular 1467'de Akkoyunlular Gümüşhane ve civarına hakim olmuş. 1461'de Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon Rum İmparatorluğu'na son vermesiyle bölgede Osmanlı etkisi görülmeye başlanmıştır. Yıllar sonra bölgeyi ziyaret eden Evliya Çelebi, yörede çok miktarda gümüş bulunduğunu ve burada bulunan darphanede akçe basıldığını kaydeder.

XIX. yüzyıla kadar Trabzon'a bağlı bir sancak olan Gümüşhane, 1916 yılı ortasında Rus işgali altına girmiş. Bu işgal 15 Şubat 1918'e kadar sürmüştür. Milli Mücadele'den sonra 1925'te il olmuş.

Nereleri Görülmeli

Günümüzdeki Gümüşhane kent merkezinin geçmişi yüz yıl öncesine dayanmakta. Gümüş madenin verimsiz hale gelmesinden sonra şehir vadi tabanına doğru yönelmiş. O nedenle günümüzdeki kent merkezinde çok fazla görülecek bir şey yok. Halen büyük kısmı lokanta olarak kullanılan ve "lemis", "siron", "gendime çorbası" gibi mahalli yemeklerin de sunulduğu birkaç konağın dışında Gümüşhane'de eskiyi anımsatan bir eser bulunmamakta.

Peki eski Gümüşhane nerede?

Süleymaniye Mahallesi

Bu sorunun yanıtı, biraz virajlı bir yolla 5 kilometre kadar uzakta bulunan Süleymaniye Mahallesi'nde. Burası, günümüzdeki kent merkezinin kurulduğu dağın yamacında, vaktiyle gümüş madenlerinin çıkarıldığı ve darphanenin bulunduğu bir alan. Bölge, yakın bir zaman önce koruma altına alınmış.

Daltaban Çeşmesi

Bu güzelim kentten alınacaklar arasında "köme" ve pestil başta gelmekte. Bu ürünleri, kent merkezindeki onlarca dükkandan satın almanız mümkün.

Belki de bin yıldan fazla bir geçmişi olan Süleymaniye Mahallesi'ni ziyareti giderken görülecek ilk eser Daltaban Çeşmesi. Sadullah Efendi caminin yakınında yer alan çeşme, 1915-1917 yıllarında I. Dünya Savaşı'na katılanların anısına yapılmış. Hoş bir eser.

Süleymaniye Mahallesi'deki en görkemli yapı hiç kuşkusuz ki Kadirbeyoğlu Konağı. 1860'lı yıllarda yapılan konak daha sonraki yıllarda, Büyük Millet Meclisi'nin birinci ve ikinci dönemlerinde Gümüşhane mebusu olarak görev yapan Zeki Bey tarafından kullanılmış. Doğu ve Kuzey cephesindeki kitabelere ayetler ve çeşitli dualar kalem işi süsleme ile yazılmış. Günümüzde metruk halde. Anadolu'daki sivil mimari eserlerinin en güzel örneklerinden biri. İki katlı olan bu konağın bir an önce yeniden inşa edilmesi çok büyük bir kazanç olacaktır. Yoksa, konak, her geçen yıl, en azından doğa koşullarına yenik düşüyor! Bu konağın hemen yakınında geçmiş belki de Romalılara kadar uzanan bir hamam kalıntısı da yer almakta.

Bu arada hemen belirtelim, Süleymaniye Mahallesi'nin yeniden inşaa için bir proje hazırlanmış, ama en azından son iki yıldır yapılan yeni bir şey yok! Burada bir parantez açalım, restorasyon amacıyla camii olmayan iki minarenin tamiri yapılmış, hepsi o kadar!

Süleymaniye Mahallesi'nde bulunan ve planı Mimar Sinan tarafından yapılan cami birkaç yıl önce "restore" edilmiş. Ama, ne restorasyon; bugünkü hali ile hiç kimse bu camii Mimar Sinan'ın "tezgahı"ndan çıktığını iddia edemez!

Geçmişin etnik yapısını yansıtan, duvarlarında fresko izlerine rastlanan iki büyük kilisenin sadece duvarları ayakta. Onlarca, yüzlerce öğrenci yetiştiren Rum okulunun hali de farklı değil. Bölgede bir "kış sporları ve kayak merkezi" oluşturma projesini ise her halde bir "ütopya" olarak kabul etmek gerekir!

Sarıççek Köy Odaları

Gümüşhane'de görülmesi gereken bir diğer yer Sarıççek Köyü. Merkeze 50 kilometre uzaklıkta; ama yolların niteliği nedeniyle bir saatten fazla bir zamanda ulaşılabilen. 60 haneli bu küçük köyde iki "misafir odası" bulunmakta. Vakt-i zamanında köye gelen "garip-gureba" bu odalarda ağırlandırmış!

Dışı kesme taştan olan odaların içi tamamıyla ahşaptan. Odalar, Hacı Ömer Ağa tarafından 1873 yılında Arhavi ya da Çaykara'dan getirilen bir usta ile kalfasına yaptırılmış. Köylülerin anlattığına göre, kalfanın yaptığı oda, ustanınkinden daha güzel olmuş. Bunun üzerine de usta üzüntüsünden kahrolmuş! Köylüler tarafından yakın zamanda son derece renkli bir şekilde boyanan odalardaki süslemeler bitkisel ve geometrik motifler içermekte.

Köyde bulunan caminin de görülmesi gerekir. Yaklaşık 800 yıllık olan caminin minberi, aynı odalarda olduğu gibi rengarenk boyanmış.

Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri, bu odaların çevre düzenlemesinin yapılmasını planlamış; köy ortasında ve evlerin yakınında bulunan bir alanın dinlenme bahçesi olarak

hocam incek var

düzenlenmesini öngörmüş. Ama, odaların mülkiyetine sahip olan köylüler bu öneriye karşı çıkmış. O nedenle, odaları gördükten sonra bir gözleme yemeden, bir bardak çay ya da ayran içmeden köyden ayrılıyorsunuz!

Karaca Mağarası

Gümüşhane'de ziyaret edilmesi gereken bir diğer mekan, müthiş bir doğa olayını resmeden Karaca Mağarası. Torul ilçesi sınırları içinde bulunan ve denizden 1550 metre yüksekte olan Karaca Mağarası, Tokat'ta bulunan Ballica Mağarası'nın küçük bir kopyası. Gümüşhane merkezine 17 kilometre uzaklıkta bulunan mağara, 20 yıl kadar önce bulunmuş. Olağanüstü bir doğal güzelliğe sahip olan mağaranın havası astım hastalarına da iyi gelmekte.

Bu arada hemen belirtelim; mağara içinde fotoğraf çekmek kesinlikle yasak. Yetkililer bu konuda çok kararlı davranmakta. Hatta, mağaranın girişine fotoğraf makinelerinin konması için kilitli dolaplar bile yapılmış!

Mağaranın girişinde bulunan dükkanlardan Gümüşhane hatırası olarak bazı ürünler almak mümkün.

Ne Alınır?

Bu güzelim kentten alınacaklar arasında "köme" ve pestil başta gelmekte. Bu ürünleri, kent merkezindeki onlarca dükkandan satın almanız mümkün. Yeri gelmişken kömeden söz edelim. Önce cevizler bir ipe diziliyor. Daha sonra dut pekmezine batırılıyor. Bu işlem birkaç kez gerçekleştiriliyor. Sonuçta bir çeşit cevizli sucuk ortaya çıkıyor! Benden söylemesi, bir benzerini Beypazarı/Ankara'da bulmanız da mümkün!!!

Kuşburnu marmelatı ve şurubu da alabileceğiniz diğer ürünler arasında bulunmakta. Yemeğe meraklı olanlar halk arasında "gudu" ya da "gudi" olarak bilinen güveçlerden de alabilir.

Ne Yenir?

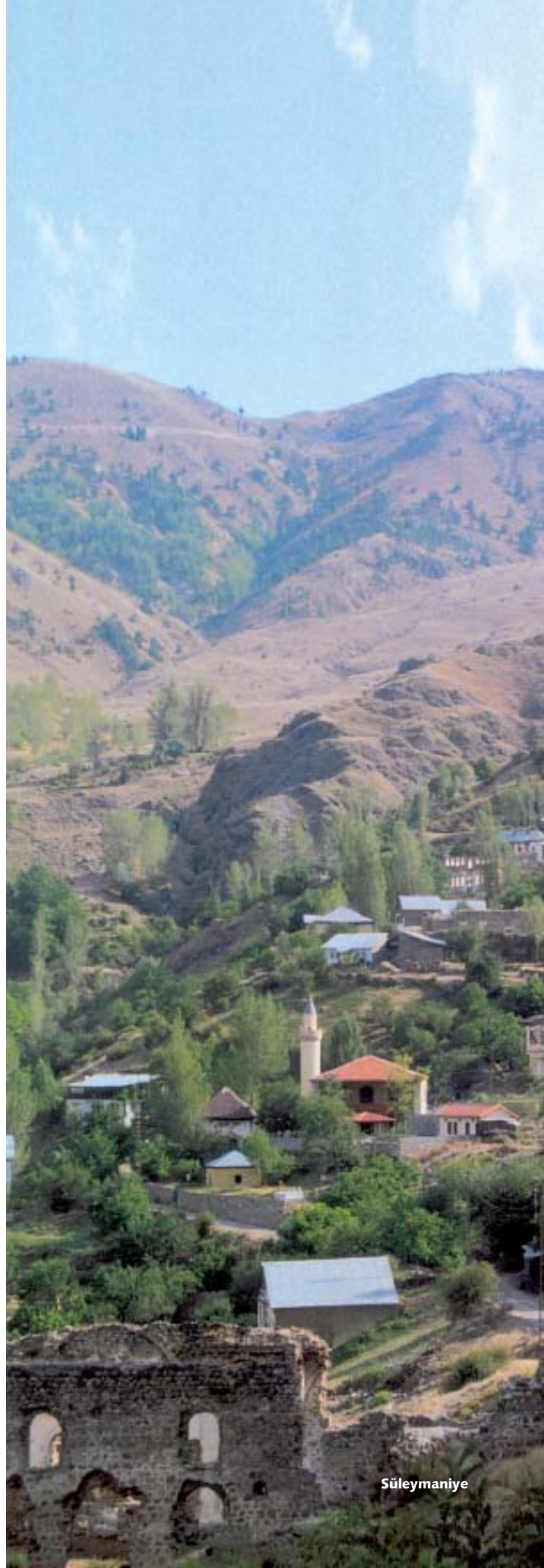
Gümüşhane'nin oldukça zengin bir mahalli mutfağı var. Kent merkezinde bulunan lokantalarda tadabileceğiniz yemeklerden birisi, başta Erzincan olmak üzere bir çok yerde sıcak olarak sunulan, ama burada soğuk olarak servis edilen gendime çorbası. Bir diğer yemek ise içine ıspanak, pazı, lor, maydanoz, patates konularak yapılan bir tür gözleme olarak tanımlanabilecek "lemis". Bir diğer yemek de, aslında Gürcüler tarafından çokça yapılan "siron". Hepsinin tadı gerçekten çok, çok güzel. Afiyet olsun!

Son Söz Yerine

Gümüşhane, gerçekten imkan buldukça gidilmesi, görülmesi, gezilmesi gereken bir yöre. Bu yazımızda, bir anda karşılaştığımız birkaç yeri anlatmağa çalıştık. Ama, daha anlatılacak çok yöre bulunmakta: Örumcek ormanları, yaz aylarında bile sobanın başında oturacağınız Güvende ve Taşköprü yaylaları, Santa ve Krom harabeleri bunlar arasında. Umarım ve dilerim, bir başka "Hocam İncek Var" da bu yöreleri de yazabiliriz...

Gideceğimiz yeni bir yörede karşılaşılabilmek dileğiyle,

M. Bülent VARLIK
Econ/Stat'Ocak-76
mbvarlik@gmail.com

“ ... AMA BABACIĞIM...”

“B ir bakarsın oyuncağın kırılmış arkadaşın sana küsmüş darılmış kavga etmiş, kaşın gözün yarılmış yaşlı gözlerle bana gelip, sakın üzülme yavrum böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil zaman değirmenini durdurmak kolay değil

... ama babacığım...

sendeki sen, sana soru sorunca Orta Çağ'ı, Galile'yi bilince okuduğun İnce Memed olunca yaşlı gözlerle bana gelip, sakın üzülme yavrum böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil zaman değirmenini durdurmak kolay değil

... ama babacığım...

pırl pırl bir ilkbahar gününde ilk aşkın gerçeğinde düşünde bir burukluk varsa eğer içinde yaşlı gözlerle bana gelip, sakın üzülme yavrum

böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil zaman değirmenini durdurmak kolay değil

... ama babacığım...

yaşadığın gördüklerin dışında mutluluğu kuytularda bulunca bir de şöyle etrafına bakınca yaşlı gözlerle bana gelip, sakın üzülme yavrum böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil zaman değirmenini durdurmak kolay değil

... ama babacığım...

bir gün gelir dünya sana uymazsa değiştirmek eğer elden gelmezse şarkılarım sana miras kalmışsa yaşlı gözlerle bana gelip, sakın üzülme yavrum böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil zaman değirmenini durdurmak kolay değil”

diye seslenmişti oğlu Yağmur'a 'ince uzun yolların, uçsuz bucaksız ovaların, bembeyaz dağ bulutlarının çocuğu' Fikret Kızılok.

Dilerseniz, yine Kızılok'un dizelerinden yola koyularak renklerin dünyasına yelken açalım:

“Açık yeşil, kırmızı
Mavi, siyah ve sarı
Kahverengi, turuncu
Al sana bir ipucu

Renklerin hepsi senin
Bir tek beyazı benim
Bir kalem bir de fırça
Başlayalım yavaşça ...”

Sevginin, umudun, mutluluk ve masumiyetin timsali çocuklar her yerdedir: Şarkılarda, şiirlerde, edebiyatta ve sanatta. Hepimizin uğramadan edemediği o rengarenk çocukluk çağları ne kadar da 'başka'dır.

**"Ne güzel dönüyor
çemberim,
Hiç bitmese horoz
şekerim!"**

diye seslenen Cahit Sıtkı Tarancı da 'Affan dede'den çocukluğunu istemektedir. Ressamlar da çocuklara tuvallerinde kol kanat germiş, sanki hiç büyümesini istemişlerdir.

'Kızlarıma Mektuplar'

diye başlıyordu söze Emre Kongar. Kitabın kapağındaki sevgi dolu resim ise enikonu masumiyeti sergiliyordu. Ayrıntıya kaçmadan, çizgiye dayalı boya lekeleriyle örülmüş, zeytin irisi gözlerle size yönelmiş iki kız çocuğunu betimleyen bu resmi çizen, gerçekte Tuncay Betil'den başkası değilmiş. Figürler ise Kongar'ın ikiz kızları. Emre Kongar Cemal Süreya'nın "Bir kitapta resim şart!" deyişine mi kulak vermiş bilinmez, ama resmin hikayesi biraz hüzünlü. Bir zamanlar Emre Kongar babanın daha beş yaşına değmemiş ikizleri götürdüğü resim sergisi açılışlarında sıkça karşılaştığı ressam Tuncay Betil kızların resmini yapmaya söz vermiş; ancak gün olmuş, devran dönmüş, Emre Hoca başkentten İstanbul'a göçmüştür. 'Az gittik, uz gittik, dere tepe düz gittik'ten, aradan yıllar geçtikten sonra, bir gün kültür insanı Hasibe Ayten ile ünlü seramikçimiz Hamiye Çolakoğlu çıkagelir ve "Hocam, bu resim size Tuncay hanımın vasiyeti; siz Ankara'dan ayrıldıktan sonra yaptı" diyerek emaneti teslim ederler. Hemen oracıkta bir koca hüzün düşer

yüreklerle. Alkolün tutsağı olmuş, Fikret Mualla'nın hayat serüvenine benzer bir hayat yaşayarak yaşama veda etmiş ressam Tuncay Betil'in çocukları var mıydı, bilemiyorum; ama çocukları çok, ama çok sevdiği, resimlerinden çocukları ve çiçekleri hiç eksik etmediği bir gerçektir.

Çetin Öner'in 'Gülibik' kitabını da Orhan Peker resimlemişti. Hani şu resimlerle dans eden matador. Bu kitabı resimlerken büyük haz duyduğu da bir gerçektir. Nitekim o ilüstrasyonların pek çoğu, sonrasında tuvalere de taşınmış ve herbiri başlı başına bir 'Orhan Peker resmi' olarak sanat tarihimizdeki yerini almıştı. 'Gülibik' horozu kucaklayan, köpeğinin başını okşayan, deniz kenarında karpuz yiyen çocuk, yine aynı çocuktur: Yalnız, suskun ve bir o kadar da hüzünlü. Sanki Peker, o hassas, çocuk tarafını bu resimlerinde de göstermişti. Sanırım Eczacıbaşı koleksiyonuna dahil olan 'Balıkçı çocuk' isimli devasa resmi ise önce İş Bankası'nın Kibele sanat galerisinde, sonra da İstanbul Modern'de izlemiş, her ikisinde de çok etkilenmiş, adeta resmin karşısında çivilenmiş, yitip gitmişim.

Grilerin içerisinde açık-koyu lekelerle çözümlenmiş bu resimde sarıya yaklaşan balık kümelerinin yanına maviye yaklaşan kütlenin yarattığı kontrast etki, bu sakin resmi başyapıtlardan biri yapmıştı. Resmin bir yanında, balık tepsinin önünde çömelmiş, balıkları istifleyen bir çocuk, öte yanında biri siyah, diğeri siyah-beyaz forma giymiş, utangaç gözlerle balıkları dikizleyen iki kedi; sanki sabırsızlıkla oyunun finalini bekler gibi.

Avni Arbaş'ın çocukları ise Peker'inkilere göre daha şanslı. Çiçek toplayan, kucağındaki kedisini seven, deniz kenarında

oynayan, saçları kimi zaman beline kadar uzanan, kimi zaman sarılıp topuz şeklinde sarmalanmış, sırt sırta vermiş oyun oynayan çocuklar; hep de hayatın içinde, tabiatla iç içe. Sevgiyi, masumiyeti anlatan, umudu, coşkuyu çağrıştıran çocuklar. Doğumda eşini kaybetmesi sonucu uzun yıllar ayrı kaldığı kızına ve sonrasında da torununa olan özlemi olsa gerek bunca sevgi dolu çocuk resimlerinin kaynağı.

Örnekleri çoğaltmak mümkün: Duran Karaca'nın sarı sıcak, o en büyük Çukurova'da keçilerin peşinde koşturan çoban çocukları, 'turaç'ın (bir kuş ismi) yanbaşındaki oğlu Turaç'ı. Yalçın Gökçebağ'ın çizgi ('sek sek') oynayan çocuğu, güneşli bir günde kar üstünde 'birdir bir' oynayan çocukları. Neşe Erdok'un 'trende, vapurda, otobüste' İstanbul'u anlatan çocukları, akordeon çalan çocuğu. Hocası rahmetli Neşet Günal'ın o yoksul, o kıraç Anadolu köylerinde, toprak damların önünde yürek sızlatan yalınayak çocukları. Çocuklar, herhalde dünyamızın en tatlı, en hayat dolu, en masum yaratıkları.

Dünya sanat tarihinde ise Picasso'nun, Gustav Klimt'in, Egon Schile'nin de çocuk temalarına yer verdiklerini, Henry

Moore'un ise anne ve çocuk temalarına sıkı sıkıya sarıldığını ve onları heykelleştirdiğini görüyoruz. Picasso başta kendi çocukları olmak üzere pek çok resminde çocukları konu edinmiştir: Palyaço elbiseli Paul, Kayıklı kız (Maya Picasso) gibi. Parmaklarının arasında sarmaladığı beyaz güvercini bir yandan göğsüne yaklaştırırken, bir yandan da yanağını yaslayan 'güvercinli kız' resmi sevginin, duruluğun, dostluğun resmi olsa gerek. Öte yandan 'mavi dönem'de resmettiği 'atını gezdiren çocuk' ise özgürlüğün ve dostluğun timsali olsa gerek.

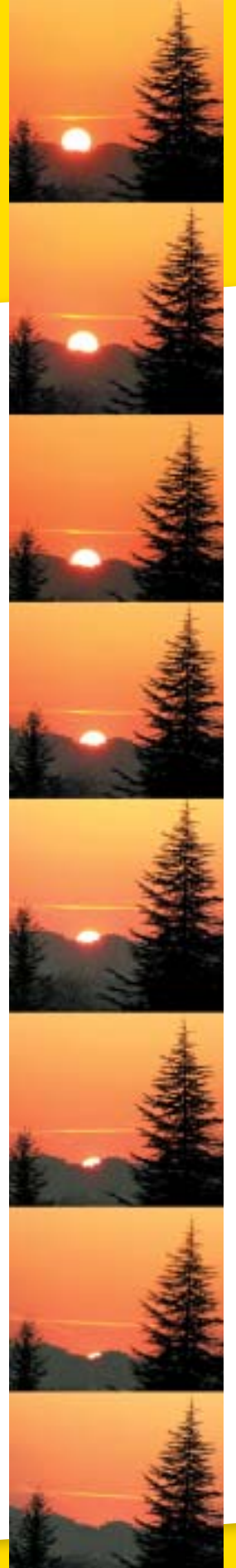
Çocuklar, belli ki, dün olduğu gibi bugün de düşe kalka büyüyecekler. Hem ağlayıp, hem de gülecekler. Gün olup üzülecekler, gün olup sevinecekler. Önce korkacak, sonra cesaret toplayacaklar. Sırasında, bir karıncayı dahi incitmekten çekinen insanın insana düşmanlığını da görecekler; kimi zaman savaflara tanık olacaklar. Çaresizliğe de kapılacaklar, umutlarına da tutunacaklar. Toplular sanata, güzel sanatlara bu kadar uzak kaldıkça maalesef böyle böyle yaşamayı öğrenecekler.

"Böyle büyür insanlar, ağlamak çare değil, zaman değirmenini durdurmak kolay değil"

"... Ama babacığım..."

Alaattin BENDER (EE' 87)
www.alaattinbender.com

ODTÜ'DE GÜNEŞİN BATTIĞI KÖŞE

Penceremden güneş doğar sabahları, karşı odaların pencerelerinden batır akşamları. Akşama doğru batıya doğru bakınca ağaçların arasından alçalıp kaybolurken o kadar güzel görüntüler oluşturur ki. Günler iyice kısalmış, bir de saatleri geri alınca erkenden akşam olmaya başlar ve erken saatlerde bu güzelliği izleme şansım olur.

24 Kasım akşamıydı. Kapalı perdelerin arkasına vuran akşamın kızılığını farkettiğimde pencereye gittim, ağaçların arkasında batmakta olan güneşi görünce kaçırmamak için odama döndüm, fotoğraf makinasını alıp pencereye koşturdum. O telaşlı koşmamın nedenini merak eden arkadaşlara anlatacak zamanım yoktu. Güneş kaybolana kadar fotoğraflar çektim. Artık mavi yoktu gökyüzünde, kırmızı, turuncu ve sarının her tonu ve artık kara kara görünen ağaçların silüetleri vardı.

Kış günlerinde Ankara'nın puslu havasında bu kadar berrak bir havayı her zaman bulamıyoruz. Güneşin battığı yer ise hergün küçük açılarla da olsa değişiyor. Aradan bir süre geçtikten sonra, hava güzel de olsa artık o pencereden güneşin batışına bu kadar güzel tanıklık edemeyeceğini bildiğim için sonraki günlerde de akşam güneşin battığı saatleri bekledim ve fotoğraflar çektim. Kimi günler pusluymuştu, kimi günler bulutlar vardı güneşi bir saklayan bir bırakan, kimi günler farklı bir kızıl, kimi günler de turuncunun tüm tonlarını sergiliyordu.

Uzaklarda, çok uzaklarda gözle görmediğim bir bayrak takılmıştı fotoğraf karelerinin içine. Güneş batınca, akşamın karanlığında bayrak da batıyordu, sabah yeniden doğmak üzere.

Güneşin batışının fotoğraflarını çekmeyi hep sevdim ama ondan daha çok sevdiğim, akşam güneşinin kızılığının vurduğu güzel yüzlerin fotoğraflarını çekmek. Batan güneşin güzelliğini, o fotoğraflarda güzel yüzlerde yeniden doğacağını biliyorum.

24 Kasım 2006 akşamı fotoğrafları çektikten sonra aradan bir kış ve bir bahar geçti. Yaz da geçip yine akşamın erken olduğu güz günlerinde güneşin batışını çekmeyi düşündüğüm ODTÜ köşesine doğru baktığımda değişen birşeyler olduğunu gördüm. Uzaktaki ağaçlardan birinin boyu uzamış o köşeyi kapatmaya başlamış. Pencereye yakın ağacın da dalları görüntüyü engelliyor. Doğa benim fotoğraf açılarımın farkında değil. Görünen o ki, gelecek Kasım ayında aynı fotoğrafları çekemeyebilirim.

ODTÜ'de güneşin battığı köşe de ODTÜ gibi güzeldi. Kasım ayı geldiğinde ODTÜ kampusunda güneşin battığı köşeyi bulun ve yarım saat o köşeye bakın, her anında başka güzellikler göreceksiniz.

Yazı ve fotoğraflar: Aydın TIRYAKI (CHE'81)

ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSİTESİ
ANKARA
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY
ANKARA

(PLEASE PRINT)

APPLICATION FOR TEACHING
OR ADMINISTRATIVE POSITION

DATE OF
APPLICATION

This form provides a summary of personal history and individual qualifications. It will be to the applicant's advantage to answer each question fully and accurately. The Middle East Technical University appreciates your interest and assures you that your applica-

tion will be given careful consideration. The use of this blank does not indicate that there are any positions open and does not in any way obligate The Middle East Technical University.

NAME IN FULL DEMİREL SÜLEYMAN SAHİ
(Last) (First) (Middle or Birth)

PRESENT ADDRESS ÖZDEMİR CADDESİ BÜYÜK SOKAK 10/3, ANKARA 122447
(Telephone)

PERMANENT ADDRESS SAME (Telephone)

DATE OF BIRTH Oct. 1, 1924 PLACE OF BIRTH ISPARTA NATIONALITY AT BIRTH TURK PRESENT NATIONALITY TURK
(Day, Month, Year)

SEX MALE HEIGHT 1.74 WEIGHT 92 COMPLEXION _____
(Meter) (Kg)

REFERRED TO MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY BY _____

EVER APPLIED TO MIDDLE EAST TECH. UNIV. BEFORE? _____ WHEN? _____ RESULT? _____

EVER WORKED FOR MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY? _____ WHEN? _____ WHAT DEPT? _____

DEPENDENTS: WIFE CHILDREN _____ PARENTS _____
(Age of Each)

MARITAL STATUS: SINGLE MARRIED REMARRIED WIDOWED DIVORCED SEPARATED

OCCUPATION OF WIFE/HUSBAND HOUSEWIFE NAME NAZMİYE DEMİREL

BUSINESS ADDRESS ÖZDEMİR CADDESİ BÜYÜK SOKAK 10/3 ANKARA

IN CASE OF EMERGENCY NOTIFY NAZMİYE DEMİREL ÖZDEMİR CADDESİ BÜYÜK SOKAK 10/3 ANKARA 122447
(Name) (Address) (Telephone)

NAMES AND POSITIONS OF YOUR RELATIVES EMPLOYED BY THE MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY NONE

ZOR TERCİH

Graham Greene

Sizlere bu sayımızda, yirminci yüzyılın en çok yazan ve okunan İngiliz yazarlarından biri olan **Graham Greene**'ni ve onun yazdığı **"Zor Tercih"** adlı romanını anlatmaya çalışacağım.

Yazarın kitaplarından birini okumamış olsanız bile bir filmini mutlaka seyretmişsinizdir. Graham Greene'in kitap ve öykülerinden yararlanılarak senaryolaştırılan ve filme çekilenlere örnek olarak Orient Express, Sessiz Amerikalı, Zor Tercih ve Üçüncü Adam'ı verebilirim.

1904 yılında İngiltere'de doğan Greene, Oxford Üniversitesi'nden mezun olmuştur. 1927 yılında evlendiği eşinin etkisiyle Katolikliği benimsemiştir. 1930 yılına kadar Londra'da The Times'ın editörlüğünü yapmıştır. İlk yayınlanan eseri bir şiir kitabı "Mırıldanan Nisan". Şiirde aradığını bulamayınca düz yazıda eserler vermeye başlamıştır. İlk romanı "İçimdeki Adam" ın başarılı olması üzerine The Times'daki işinden ayrılarak The Spectator'a geçmiştir. Burada film eleştirmenliği ve edebiyat sayfasının editörlüğünü yapmıştır. Çok sayıda roman, öykü, gezi kitabı, oyun, otobiyografi, çocuk kitabı, ve yüzlerce film senaryosu, makale ve kitap eleştirileri yazmıştır. 1932 yılında yazdığı "İstanbul Treni" (Orient Express) çok beğenilip filme alınan ilk romanı olmuştur. "Satılmış Adam", "Özel Ajan", "Korku Bakanlığı", "Zor Tercih", "Havana'daki Adamımız" romanları yazıldıktan bir süre sonra sinemaya uyarlanmıştır.

1941 yılında Dışişleri Bakanlığına geçerek Batı Afrika'da Sierra Leone'de yaşamaya başlamıştır. Romanları arasında başyapıt olarak tanımlanan **"Yıkılış"** adlı kitabını burada kaleme almıştır.

1973 yılında Nobel Edebiyat Ödülüne aday gösterilmiştir.
1991 yılında İsviçre'de ölmüştür.

Zor Tercih, İkinci Dünya Savaşı yıllarında geçen bir aşk hikayesini konu alıyor. İhanet, kıskançlık, tutku dolu bir aşk hikayesi. Her aşkın kendi içerisinde bir değeri, anlamı var ama bu aşk, insanın kafasında soru işaretleri oluşturuyor.

2. Dünya Savaşı yıllarında Sarah ve Henry çok da mutlu olmayan bir çifttir. İşine çok düşkün olan Henry, kendisinin de itiraf ettiği gibi eşine hiç bir zaman tam bir koca ve sevgili olamamıştır. 1939 yazında Sarah, Maurice adlı bir yazar ile tanışmış ve derin bir ilişki yaşamaya başlamıştır. Savaş yüzünden Henry'nin sürekli çalışmasından faydalanan ikili, Maurice'nin bir Alman hava saldırısında yaralanmasına kadar bu ilişkiye devam etmişlerdir.

Hava saldırısının olduğu gün iki sevgili beraberdir. Maurice, odadan çıkar. Birkaç dakika sonra hava saldırısı başlar. Evin bir bölümü isabet alır. Maurice'nin geçtiği bölüm çökmüştür. Sarah, çaresizlik içerisinde ne yapacağını bilemez ve inanmadığı tanrıya yalvarır;

"İnandır beni, o yaşarsa sana inanacağım. Ona bir fırsat tanı. Bırak mutluluğuna sahip olsun. Bunu yap, inanacağım sana."

Tanrı'yla bir pazarlığa oturup en çok sevdiğini geri alabilmenin karşılığında Tanrı'ya en çok sevdiğini vermeyi önerir. Biraz önce o kapıdan çıkan Maurice yeniden o kapıdan sağ olarak dönerse, onu bir daha hiç görmeyeceğine söz verir

"Tanrım, insanlar birbirlerini görmeden de sevebilirler değil mi? Seni hayatlarında bir kere bile görmeden seviyorlar."

Ve, Maurice içeriye girer. Onun yaşadığını gören Sarah'ın içini tekrar bir sıkıntı kaplar. Çünkü, onun olmanın ızdırabı başlamıştır.

Sarah, sevdiğine kavuşmuş ve onu kaybetmiştir. Yaptığı pazarlığın önemini anlar, "keşke ölseydi" diye içinden geçirir. Bundan sonra, bir insanı görmeden de sevmenin mümkün olup olmadığını öğrenecektir.

"Bir insanı çok sevmek ile Tanrı'yı sevmek eş değer bir duygu mu?"

Sarah'ın kendisini terketmesiyle Maurice'in içindeki tüm sevgi, kin ve nefrete dönüşür. İlişkilerinin bitmesinden yıllar sonra Maurice ile karşılaşan Henry, Sarah ile olan ilişkisinden bahseder ve onun sadık bir eş olmadığını söyler. Kendisini Henry'nin tarafında gösteren Maurice, Henry'yi özel bir dedektif tutarak Sarah'ı izletmek için ikna eder.

"Zor Tercih", Şubat ayında, Edebiyat Kulübünde tartıştığımız bir kitaptı. Amacım, Greene'nin **"Yıkılış"** adlı kitabını tanıtmaktı ama bu kitap onun önüne geçti. Evet, yeni dönem Edebiyat Kulübü çalışmalarımız 17 Eylül'de başlıyor. **Atilla İlhan** ve **"Sırtlan Payı"**, ayrıca yazarın diğer kitapları ilk konumuz. Sizleri de aramızda görmekten mutlu oluruz.

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)

Zor Tercih, İkinci Dünya Savaşı yıllarında geçen bir aşk hikayesini konu alıyor. İhanet, kıskançlık, tutku dolu bir aşk hikayesi. Her aşkın kendi içerisinde bir değeri, anlamı var ama bu aşk, insanın kafasında soru işaretleri oluşturuyor.

Linux ve Özgür Yazılıma Geçmek ya da Geçmemek

Son birkaç yıl içerisinde bilgisayar teknolojileri dünyasında herkesin yavaş yavaş kafasını bu soru kurcalamaya başladı: Linux'a geçmeli mi, geçmemeli mi? Bu yazıda sizleri bu sorunun yanıtı konusunda -kendi adıma biraz taraflı olduğumu da peşinen söyleyerek- aydınlatmaya çalışacağım.

Linux, Linus Torvalds adlı Finli bir öğrencinin 1992 senesinde hobi olarak yazdığı Unix türevi bir işletim sistemi. Torvalds'ın kaynak kodunu açık olarak herkesle paylaştığı Linux başlangıçta birçok kişi tarafından hobi işletim sistemi olarak kullanıldı. Daha sonra hızla geliştirici ve kullanıcı sayısı artarak büyük bir proje haline gelen Linux 1983'te başlayan özgür yazılım hareketinin en önemli ve en yaygın örneği oldu.

Linux'un kısa süre içinde bu noktaya gelmesinin, milyon dolarlar sarfedilen yazılım projelerinin yanında ciddi bir rakip olarak yer almasının en önemli sebebi özgür bir işletim sistemi olması. Yani kullanım, çoğaltma, kaynak kodu üzerinde değişiklik yapma gibi hakların kısıtlanmadan kullanıcıya verilmesidir. Diğer önemli bir etmen kaliteli bir işletim sistemi çekirdeği olan Linux'a dağıtımlarda eşlik eden muazzam sayı ve çeşitlilikteki özgür yazılımlardır. Bugün standart bir dağıtımda web sunucusundan ofis yazılımlarına kadar aklınıza gelecek her konuda çok kaliteli yazılımlar ayrıca bir çaba sarfetmeden kurulabilmektedir.

Neden Linux'a Geçmeliyim?

Bu soru için çoğu kişiye en bariz ve çekici gelen yanıt: "fiyatı" olur. Linux'un birçok dağıtımını ücretsiz olarak İnternet'ten, sadece medya fiyatını vererek DVD üzerinde, hatta bazen aldığınız bir bilgisayar dergisinin ücretsiz eki olarak edinebilirsiniz. Sunucular için güncelleme ve garantisi ile satın alınan dağıtımlar ise rakiplerine oranla göreceli olarak çok daha ucuzdur. Burada -kaçak yazılıma itibar etmeyen- bir masaüstü uygulama kullanıcısının son 10-15 yıl içerisinde kaç kere yeni bir işletim sistemi almak zorunda kaldığını düşünürseniz, hele bir de koca bir kurumun yüzlerce bilgisayarı için bunu yaptığınızı düşünürseniz özgür bir işletim sisteminin ve özgür yazılımların ne kadar hayati olduğunu anlayabilirsiniz.

Fiyat unsuru çekici olsa da belki ondan da önemli bir özellik "güvenlik ve güvenilirlik". Linux, virüsler, internet solucanları tarafından ele geçirilmiş bilgisayar dünyasında kullanıcı/ yönetici yetkilendirmesini ayırarak ve tasarım tercihlerinin kullanıcıya görsellik sunma kaygısından çok "kitaba uygun" olarak yapılmasından dolayı çok daha güvenli. Sırf virüslerden kurtulmak bile bir masaüstü kullanıcısı için Linux'u çekici kılmaya yeter.

"Donanım gereksinimi ve başarımları" işletim sisteminizi seçerken gözetmek zorunda olduğunuz diğer bir unsur. Linux birçok mimariye ve mütevazı donanımlara kurularak yüksek başarımla çalışabilen bir işletim sistemi. Elinizdeki donanım kaynaklarını tek başına sömürmeyen, sizi yeni donanım almaya zorlamayan (bugün hala 486'larda çalışan dağıtımlar güncel olarak mevcut) dolayısıyla geleceğinizi bağlayabileceğiniz bir işletim sistemi.

Bilgisayarınızda çalışan özel bir uygulama varsa ve bu uygulamanın işletim sisteminde gereksinimleri de değişirse ilk arayacağınız unsur "açıklık ve esneklik" olur. Yani uygulamanızın işletim sistemine göre yeniden derlenmesi, yeni bir mimariye taşınması gerekir. Bu durumda işletim sisteminin size bütün geliştirme ortam ve kütüphanelerini, arayüzleri sunması gerekir. İyi belgelendirilmiş açık kaynak koduyla özgür yazılımlar size bir yazılımın sağlayabileceği en üst düzeyde açıklığı sağlayacaktır.

Linux ve özgür yazılım dünyasında bazen olumsuzluğa varacak derecede farklı "alternatif" bulabilirsiniz. Masaüstü, web tarayıcısı, müzikçalar, sunucu yazılımları gibi birçok yazılımı birkaç seçenek arasından seçerek size en uygun olanı kullanabilirsiniz.

"Neden?" sorusunun bütün olası yanıtlarını buraya sığdırmak maalesef olanaksız. Yine ufak tefek olumsuzluklara, madalyonun diğer yüzüne bu yazıda değinmek mümkün olmadı. Özetle Linux ve özgür yazılımlara geçiş dünyada birçok hükümetin ön ayak olduğu Türkiye'de de kurumsal başarı örnekleri olan ve artık oldukça kolay olarak başarılabilen bir olgu.

Kişisel bilgisayarınızda Linux'a geçiş için önerebileceğim adımlar: 1. Bir çalışan CD, yani kurulmadan Linux çalıştıran CD/DVD/USB çubuk edinin ve Linux'u bilgisayarınızda kurmadan çalıştırın. 2. Firefox(web tarayıcı), Thunderbird(e-posta istemcisi), OpenOffice (ofis uygulamaları) gibi diğer işletim sistemlerinde de çalışan özgür yazılımları kullanmaya başlayın. 3. Diskinizin bir bölümüne Linux kurun, ya da sanal makine yazılımlarından birisini kullanarak başka bir işletim sisteminin içinde Linux çalıştırın. Böylelikle iki işletim sistemi de tercihe göre çalışabilir olacaktır. 4. Artık Linux'dan şüpheleniz kalmadıysa bilgisayarınıza sadece Linux kurun.

Ayrıntılı bilgi için:

Linux Kullanıcıları Derneği: <http://www.linux.org.tr/>

Türkçe Linux dağıtımı Pardus: <http://www.pardus.org.tr/>

Kamu kurumları Linux ve özgür yazılım göç çalışmaları: <http://www.kdep7.org.tr/>

Dr. Onur Tolga ŞEHİTOĞLU (CENG'92)

1	1908 1956		Ford, "Model T" otomobilini satışa sundu. Masal ve aşık edebiyatı derlemecisi Eflatun Cem Güney, Andersen Masal Ödülü'nü kazandı. 1896'da Malatya'da doğdu. Halk hikâye, masal ve efsanelerini derleyerek güzel bir İstanbul Türkçesiyle kitaplaştırdı. Derlediği masalların, özünü bozmadan, fakat yeni bir üslup içinde yeniden yazan Güney, Açıl Sofram Açıl (1949) ve Dede Korkut Masalları (1958) adlı çalışmalarıyla 1956'da "Andersen Payesi Şeref Diploması", 1960'ta da "Dünya Çocuk Edebiyatı Sertifikası" ile ödüllendirildi. İstanbul Radyosu'nda "Bir Varmış Bir Yokmuş" programını yaptı.
	1988		Mihail Gorbaçov, Sovyetler Birliği devlet başkanlığını üstlendi. Gorbaçov, uzun yıllar süren soğuk savaşı Perestroika (yeniden yapılanma) ve Glasnost (açıklık) reformlarıyla sona erdirmiş, bu çabalarıyla 1990 yılında Nobel Barış Ödülü'nü almıştır.
	1950		Ali Faik Ozansoy / Türk Şair / Ölümü
2	1957 1992		ODTÜ'nün yerleşkesinin temeli atıldı Ege Denizi'ndeki tatbikatlar sırasında, ABD'ye ait uçak gemisinden atılan iki füze Muavenet Muhribi'ne isabet etti; olayda gemi komutanıyla birlikte 5 denizci öldü.
3	1990		Doğu ve Batı Almanya birleşti.
4	1883 1964 1990		Orient Express (İstanbul-Paris) ilk seferine çıktı. Ahmet Tanık Tekçe / Türk sinema sanatçısı ölümü Agop Arad / Ressam - gazeteci ölümü
5	1962 1996		Beatles grubunun ilk şarkısı piyasaya çıktı : love me do Besteci ve kemancı Fehmi Ege'nin ölümü. Atatürk tarafından CSO'nun baş kemanlığına atanmış olan Ege, 1000'i aşkın şarkı bestelemiştir ki bunların yaklaşık 300'ü tangolardır. Sana neden gönül verdim ah keşke vermez olaydım seni nerden sevdim keşke sevmez olaydım
6	1990		1919'da Trabzon'da doğan Üçök, İstanbul Kandilli Kız Lisesini bitirdi. Ankara DTCF Ortaçağ Türk-İslam Tarihi Bölümü'nü bitirirken, aynı zamanda Devlet Konservatuvarı Opera bölümüne de devam etti ve bu bölümü de bitirdi. 1953 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde ilk kadın Öğretim Üyesi olarak görev aldı. İslam dinini çağdaş bir şekilde yorumladı. 1989'da İslamda örtünmenin zorunlu olmadığını açıkladı. Çok sayıda tehdit alan Doç Dr Bahriye Üçök evine gönderilen bir bombalı paketle 71 yaşında şehit edildi.
7	2001 1966 1987 1985		ABD ve İngiltere'nin, Afganistan'a "Sürekli Özgürlük" adında askeri hareket başlatması. İlk ticari Türk otomobiline Anadolu adı verildi. Behice Boran'ın ölümü Cemal Reşit Rey'in ölümü (1904 doğumlu türk besteci, piyanist opera şefi)
8	1970		Soljenitsin, Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı.
9	1967 1978		Ernesto Che Guevara (Arjantinli Devrimci), Bolivya'da öldürüldü. Bahçelievler / Ankara'da katliam : Türkiye İşçi Partisi 7 öğrenci öldürüldü.
10	1982 1995		Yıldırım Önal / aktör - ölümü Şemsi Belli / Şair - yazar / ölümü Gül, gurban olduğum Hökümet Baba! Baa bir alfabe veremez miydin? Gara dağlar gar altında galanda Ben gülmezem Dil bilmezem Şavata'dan Hakkari'ye yol bilmezem Gurban olam, çaresi ne, hooy babooov ?
	2005		Şair, yazar ve aydın Atilla İlhan'ı anıyoruz : 1925'te İzmir'in Menemen ilçesinde doğdu. 1948 yılında ilk şiir kitabı olan "Duvar"ı çıkarttı. Şairliğinin yanı sıra Ali Kaptanoğlu adıyla pek çok senaryo yazdı. Bir aktarıma göre, yayınladığı ilk romanı olan "Sokaktaki Adam" dan önce 10 tane daha roman yazmış olduğu belirtilmektedir. Atilla İlhan aynı zamanda bir Atatürk hayranıdır. ... hayat zamanda iz bırakmaz bir boşluğa düşersin bir boşluktan birikip yeniden sıçramak için elde var hüznün.
11	1985 1999		Metin Eloğlu / Türk Şair - ölümü Yazar Fakir Baykurt'un ölümü. Asıl adı Tahir olan Baykurt, Burdur'da doğdu. Isparta Gönen Köy Enstitüsü'ne devam etti. Bursa Cezaevi'nde olan Nazım Hikmet'in gizli gizli yayılan şiirlerini bulup okudu. 1951 yılında evlenir. 1955 yılında Gazi Enstitüsü'nü bitirdi. 1958 yılında ilk romanı Yılanların Öcü, Cumhuriyet Gazetesi'nin açtığı Yunus Nadi Roman Ödülleri'nde birinci olur. Yaşamı zorluklar, politik baskılarla geçen Baykurt eserleriyle birçok ödülün de sahibi olmuştur. Başlıca eserleri "Romanlarından : Yılanların Öcü, Onuncu Köy, Kara Ahmet Destanı, Yüksek Fırınlar" Öykülerinden : "İçerdeki Oğul, Duirsbug Treni, Bizim İnce Kızlar", Şiir kitapları : "Bir Uzun Yol, Dostluğa Akan Şiirler" sayılabilir.
12	2006 2001		Orhan Pamuk Nobel edebiyat ödülünü aldı. 1952 İstanbul doğumlu Pamuk'un başlıca romanları : Cevdet Bey ve Oğulları, Sessiz Ev, Beyaz Kale, Kar, Benim Adım Kırmızı; Senaryo çalışması : Gizli Yüz. Babamın Bavulu adıyla derlediği Nobel konuşmasını Türkçe olarak yapan Pamuk Nobel Edebiyat ödülü alan ilk Türk yazardır. Bizlere klasik müziği tanıtan ve sevdiren, sonraki yıllarda çocuklara yönelik TV programlarıyla da sevilen Orkestra şefi Hikmet Şimşek'in ölümü.
13	1956 1994		Cahit Sıtkı Tarancı'nın ölümü Haydi Abbas, vakit tamam; Akşam diyordun işte oldu akşam. Kur bakalım çilingir soframızı; Dinsin artık bu kalb ağrısı. Selim Turan / Ressam ve heykeltıraş ANKARA'NIN BAŞKENT OLUŞU
14	2006		Devlet sanatçısı, "Zeytin Gözlüm", "Gül Açlısın Dudağında Gülüver", "Hüzün Zaman Zaman Deli Dalgalarla Gelir", "Aynlık Var Çıkan Falda" gibi Türk Sanat Müziği eserlerinin bestecisi Prof Dr Selahattin İçli'nin ölümü.
15	1961		Uluslar arası Af Örgütü Londra'da kuruldu.
16	1971 1988 2003		Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın ölümü Türk Sanat Müziği sanatçısı, Güneri Tecer'in ölümü Ressam Avni Arbaş'ın ölümü
18	1949		Şair Enis Behiç Koryürek'in ölümü Hatıra : Geçsin günler, haftalar, Aylar, mevsimler, yıllar... Zaman sanki bir rüzgar Ve bir su gibi aksın... Sen gözlerimde bir renk Kulaklarımda bir ses Ve içimde bir nefes Olarak kalacaksın... 1996 Yazar Kemalettin Tuğcu'nun ölümü
21	1981 1999		Atatürk Barajı'nın temeli atıldı. Öğretim üyesi, yazar, gazeteci, ilericisi, ülkesini ve kültürünü çok seven bir aydın olan Prof Dr Ahmet Taner Kışlalı'nın katledilmesinin üzerinden 8 yıl geçti. Hakkında çok şey yazılabilir ama bu dar alanda onu anlatamam. Sadece bağlantıyı okumanızı öneriyorum : (www.kislali.org)
22	1975		Viyana Elçimiz Daniş Tunagil'in Ermeni teröristler tarafından Şehit Edilişi. Üç gün sonra da Paris Büyükelçimiz İsmail Erez ve şoförü yine Ermeni teröristlerce öldürüldü. 1991'de yine bir Ekim ayının 6. gününde de Atina Ataşe yardımcımız Çetin Görgü öldürülmüştü.
24	2003 1969		Concorde uçaklarının son uçuşu New York Londra arasında yapıldı. Şair Behçet Kemal Çağlar'ın ölümü.
27	2006		Semih Balcıoğlu'nun ölümü. - Karikatür Sanatçısı
28	1927 1993		Türkiye'nin ilk nüfus sayımı yapıldı, nüfusumuz 13.648.270 kişiydi. Hakkari Üzümlü'ye PKK saldırısı, 10 erimiz şehit.
29	1964		İlk Türk yapımı otomobil olan DEVRİM, Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'e armağan edildi. CUMHURİYET BAYRAMI
30	1905 1973 1730		Asprin ilk defa satışa sunuldu. Boğaziçi Köprüsü açıldı. Divan şairi Nedim'in ölümü. Gülistan görmedik gül kokmadık amma ruhun meyden Gül-ender-gül gülistan-der-gülistan olduğun gördük.
31	1984 1989		Hindistan başbakanı Indira Gandhi'nin öldürülmesi. Turgut Özal TC'nin 8. Cumhurbaşkanı seçildi. DÜNYA TASARRUF GÜNÜ

Süper Kahramanlar...

Çocukluğumun film olabilmiş süper kahramanlarını düşündüm dün gece. Superman, Batman, Spiderman... Kahramanların hepsinin ortak özelliği çift kişilik hayatları olması ve bu hayatlarından birinde tabii ki süper olmaları, biraz daha öze inerek hepsinin birbirinden farklı doğa üstü yetenekleri var; Superman uçabilirken ya da solar enerji emerken, Spiderman ağ atabiliyor mesela, Batman hızlıca bir görünüp bir kaybolabiliyor örneğin. Hepsini süper kahraman olmaya götüren bir hikaye var hayatlarında. Kimisi hüznü, kimisi komik, kimisi biraz fantastik belki ama onları bugün süper yapan kendileri gibi değişik hikayeleri. Tüm bu detayları hepimiz biliyoruz aslında. Hepimiz bu filmleri izledik, hatta biz gençler, pek çoğumuz birden çok kez izledik.

Peki hiç süper kahramanların bir başka ortak noktası dikkatinizi çekti mi?

Kadınlar...

Süper kahramanların hepsinin hayatında bir kadın var ve bu kadınlar, kahramanların onlara hissettikleri aşklar, hep biraz zaaf onlar için. Superman (Clark Kent) gazeteci sevgilisi için, Batman (Bruce Wayne) çocukluk aşkı için, Spiderman (Peter Parker) Maryjane için defalarca tehlikeye attı kendini. Bazen kahraman oldukları ikinci hayatlarından vazgeçmeyi bile düşündüler aşkları için, ama deyim yerindeyse ne yardan ne serden geçebildiler. Onlar süper kahramanlardı, dünyayı kurtaran, insanlığın koruyucusu, kadınlarına muhtaç kahramanlar. Aslında bu durum pek çok romanda, pek çok filmde işlenmiş bir konu. Hatta bırakın süper kahramanları, mutasyona uğramış, cinsi erkek olan pek çok sinema canavarının hayatlarının dönüm noktası yine kadınlar olmuştur.

Lütfen bakınız Hulk, King Kong, ve benzeri... Bizim sinemamıza baktığımızda da yakıp kavuran, kabadayının en büyüğü, koskoca Kadir Abi'mizin sevdiği kadınların yanında nasıl kedi gibi olduğunu defalarca izlemiştir.

Güçlü erkek modelinin kadına sığınmacı bir tarafının olması, aşk başlığı altında yıllardır izlenen bir konu. Freud ve Schopenhauer gibi düşünürler, bunu ruhun bedensel tutkularıyla ilişkilendirirler de, bence bu çoğu zaman geçmişten gelip bugünü etkileyen, saplantı noktasına varabilen ruhsal bir kırgınlık. Kendini hep güçlü kılabilen,

Bir şiir;

Aşka aşık güçlü bir adam; Nazım Hikmet...

Ne Güzel Şey Hatırlamak Seni

**Ne güzel şey hatırlamak seni:
ölüm ve zafer haberleri içinden,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmiş iken...**

**Ne güzel şey hatırlamak seni:
bir mavi kumaşın üstünde unutulmuş olan elin
ve saçlarında
vakur yumuşaklığı canımın içi İstanbul
toprağının...**

**İçimde ikinci bir insan gibidir
seni sevmek saadeti...**

**Parmakların ucunda kalan kokusu sardunya
yaprağının,
güneşli bir rahatlık
ve etin daveti:
kıpkızıl çizgilerle bölünmüş
sıcak koyu bir karanlık...**

**Ne güzel şey hatırlamak seni,
yazmak sana dair,
hapiste sırt üstü yatıp seni düşünmek:
filanca gün, falanca yerde söylediğin söz,
kendisi değil
edasındaki dünya...**

**Ne güzel şey hatırlamak seni.
Sana tahtadan bir şeyler oymalıyım yine:
bir çekmece
bir yüzük,
ve üç metre kadar ince ipekli dokumalıyım.
Ve hemen
fırlayarak yerimden
penceremde demirlere yapışarak
hürriyetin sütbeyaz maviliğine
sana yazdıklarımı bağıra bağıra okumalıyım...**

**Ne güzel şey hatırlamak seni:
ölüm ve zafer haberleri içinde,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmiş iken...**

"Fotoğraf için değerli üstad Salih Güler'e çok teşekkür ederim"

ya da bir süper kahraman olmak isteyen erkekler için hayatta sürekli yıkılmaz kalabilmek, net, kararlı, tutarlı bir duruşa sahip olabilmek, hep mücadele edip hep kazanmak zorundaymış gibi hissetmek, onları, kendilerini tamamen bırakabilecekleri, tüm hayal kırıklarını, açık yaralarını sergileyebilecekleri kadın ruhlarında küçük masum çocuklar haline getiriyor. Kadınlara biraz daha bağlı, kadınlara kırgın, kırılmış hayatlar yaşıyor dış dünyada çok güçlü olan erkekler. Onlar tüm bu karmaşanın merkezine aşkı ve kadınlarını koyduklarından olacak geriye kalan ne varsa ikincil kalıyor onlar için. Aşık olmak onlar için bir statü, hatta hayatın kendisi...

Efsane karakter Don Juan'ın yaşamından esinlenilerek çekilen film "Don Juan Demarco" da Jonny Depp bakın Marlon Brando'ya ne diyor;

“ -Evrende dört soru vardır:

- 1.Kutsal olan şey ne?**
- 2.Ruhun yapısı ne?**
- 3.Yaşamaya değer ne var?**
- 4.Ölmeye değer ne var?**

Hepsinin tek bir cevabı var;
Yalnızca aşk..."

Bu ayın DVD'si;

Sinemaya gelince, bu ayın DVD film konuğumuz "Aşk Hakkında Kısa Bir Film" ile Polonyalı yönetmen Krzysztof Kielowski. Üç renk (Mavi, Beyaz ve Kırmızı) filmleriyle daha çok tanınan ve sinemanın duayenlerinden sayılan yönetmen, hayata, tanrıya, aşka ve kadere dair kuşkularını sinemasına bütün çıplaklığıyla yansıtabilmiştir.

Genç bir adamın karşı apartmanda oturan olgun kadına, sapkınlık derecesindeki hislerini anlatan "Aşk Hakkında Kısa Bir Film", yönetmenin, aşkın ulaşılmaz, can yakan, platonik hallerine kendi penceresinden baktığı son derece etkileyici bir yapıt. Aslında bir itirafta bulunmam gerekirse bu film için (adı her ne kadar aşk hakkında...olsa da) aşk kelimesini kullanmak ve bir aşk filmi izlenimi bırakmak beni oldukça rahatsız ediyor. Platonik, tek kişilik ilişkilere inanmadığımdan, bunu bir sorun, ya da hastalık olarak kabul ettiğimden belki de film anlatım olarak benim için aşkın yanlış bir uygulaması gibi. Yine de izleyip son derece etkilendiğim ve kesinlikle tavsiye edebileceğim bir film.

İyi seyirler...

Emrah DELİKAN(CE'06)
emrahdelikan@gmail.com

Prof. Dr. Hayri KÖREZLIOĞLU

1930 yılında Kula'da doğan Prof.Dr.Hayri Körezlioğlu 1955 yılında Ecole Nationale Superieue Des Telecommunications, Paris'ten "Telekomünika syon Yüksek Mühendisliği" diploması, 1956 yılında Paris Üniversitesi Fen Fakültesi'nden "Matematik Lisansı" 1963 yılında da "Matematik Devlet Doktorası" diplomalarını almıştır. 1961-1963 yılları arasında Paris Fen Fakültesinde, 1963-1964 yılları arasında Napoli Üniversitesi Teorik Fizik Enstitüsünde öğretim görevlisi olarak çalışmıştır.

1967 yılında ODTÜ Matematik Bölümünde öğretim görevlisi olarak göreve başlamış, 1970 yılları arasında Matematik Bölüm Başkanlığını yürütmüştür.

Hayri Körezlioğlu, ODTÜ Matematik Bölümüne girdiğim yıl bölüm başkanıydı ama kısa bir süre sonra Fransa'ya gitti. Yaşamının son döneminde ODTÜ'ye geri döndü. Onunla ilgili olarak beni en çok etkileyen husus, bu dönemde göstermiş olduğu dinamizm ve heyecan oldu. Son günlerine kadar Türkiye'ye, ODTÜ'ye, Matematik Bölümüne katkıda bulunmaya çalıştı. Uygulamalı Matematik Enstitüsünün kuruluş ve gelişmesinde büyük emeği geçti. Kendi konusunda pek çok öğrenci ve genç araştırmacının yönlendirilmesinde ve gelişiminde önemli rol oynadı. Öğrencileri son ana kadar kendisini hiç yalnız bırakmadılar, ona olan sevgilerini son günlerinde evinde ve başucunda adeta nöbet tutarak gösterdiler. Değerli hocamızı sadece bu unutulmaz katkıları ile değil, çocuksu neşesi, klasik Türk müziği tutkusu, zeybek oynarkenki o heybetli görüntüsüyle de hatırlayacağız.

Prof. Dr. Turgut ÖNDER (MATH'73)

Prof. Dr. Mahmut HAYFAVİ

1940 yılında Safad'da (Filistin) doğan Prof.Dr.Mahmut Hayfavi, 1963 yılında ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü'nden Lisans,yine aynı bölümde Haziran 1964 yılında Y.Lisans ve 1970 yılında doktora dereceleri ile mezun oldu. 1963 yılında ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümünde öğrenci asistanı olarak göreve başlayan Hayfavi 1965 yılında öğretim görevliliğine yükselmiş, 1966 yılında doktora çalışmalarına Wisconsin Üniversitesinde devam etmek için ABD'ye gitmiştir. 1968 yılında öğretim görevlisi olarak ODTÜ Matematik Bölümünde tekrar görevine başlamış, 1970 yılında Yardımcı Doçent, 1978 yılında doçent, 1988 yılında profesör olmuş 1991 yılında emekliye ayrılmıştır.

Kim Bilebilirdi?

Kim bilebilirdi 17 Mart 1940 da dünyaya geldiğinde matematiğin büyük üstatlarından biri olacağını, Hayfa'nın Safad bölgesinde sahibi olduğu, Kenan Dağları ve Nesim vadisiyle çevrili topraklarında Oğulları ile yaşayacağını; kim bilebilirdi rahatsızlandığında bir Azize' nin kollarında eşi ile hayat bulacağını, kim bilebilirdi ODTÜ Matematik Bölümünün ilk mezunu ve bölüm birincisi olacağını ve diplomasını İsmet İnönü Paşadan alacağını, ilk yüksek lisansını alacağını ve ilk Doktorasını alacağını, kim bilebilirdi onun için "imkansız, imkansız olduğunu", kim bilebilirdi hayatın matematik olduğunu ve bu yüzden matematiği seçtiğini, kim bilebilirdi "sayıların ve matematikçilerin sonsuz ve ölümsüz olduğunu". Kim bilebilirdi 12 Temmuz 2007 sabahı aramızdan ayrılıp, sonsuza kadar var olacağını. Şimdi hepimiz biliyorsunuz.

Kim bilebilirdi yokluğunun derin hüznünü yaşayacağımı, kim bilebilirdi nefesinin bana verdiği mutluluğu, kim bilebilirdi varlığının saçtığı nurun verdiği huzuru, kim bilebilirdi çıkmaz sokaklarda hep seni bulduğumu, kim bilebilirdi sensizliğin çok zor olacağını, ben artık biliyorum babacığım.

Sevgili Babacığım, Seni çok seviyor ve özliyorum ama seni içimde yaşıyorum. Sonsuz Sevgilerimle...

Oğlun Nesim HAYFAVİ (CE'95)

Ulus BAKER

1960 yılında SSCB'nin Leningrad kentinde Kıbrıstürkü bir ailenin çoğu olarak dünyaya gelen Ulus, öğrencisi olduğu ODTÜ Sosyoloji bölümünde öğretim görevlisi olarak çalıştı, hayatını SSCB, Türkiye, Kıbrıs ve Fransa'da sürdürdü. Türkiye'nin yakın dönem siyasi teorisine çok önemli katkılar yapan Ulus Baker'in Spinozacı felsefeden medya teorisine, edebiyat eleştirisinden sinemaya kadar uzanan çok geniş bir alanda çalışmaları bulunuyordu. 1994 yılında Ankaralı akademisyen arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Körotonomedy kolektifi, Türkiye'deki video sanatı alanında öncü çalışmalar yürütürken, Ulus'un kolektifle birlikte yaptığı çalışmalar video alanında çok önemli bir teorik kaynak oluşturdu. Son olarak ODTÜ ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde ders vermekte olan Baker'in "Siyasal Alanın Oluşumu Üzerine Bir Deneme" ve "Aşındırma Denemeleri" isimli iki kitabı ve çok sayıda çevirisi var.

Ulus Baker dünyada tanıdığım en farklı insanlardan biriydi. O hayatta farklı bir renk, farklı bir tattı. Ulus Baker sohbet ederken sizi bambaşka bir dünyaya götürürdü.

Prof. Dr. Sibel KALAYCIOĞLU

Dersleri, yaşamı açıkça anlamak niyetiyle her tür düşünceye davet niteliğindedir. Her bir dersinin/seminerinin aynı anda akıl açıcı ve kafa karıştırıcı bir performans olduğunu düşünürüm hep. Düşünce ozanıydı... Öğrencilerine "anladınız mı" diye sormaz, "hissedebiliyor musunuz" diye yaklaşırdı... Çocuksu bir inatla yaşamla ölümün, sevinçle kederin eşliğinde varoldu. Toprağı bol olsun...

Ersan OCAK

"GELEN AĞAM GİDEN PAŞAM" YENİ DÖNEMDE THBT

5 Mayıs 2007 tarihinde kuruluşumuzun 46. ve birlikteliğimizi yılda bir defa öğrenci kardeşlerimizin davetiyle gerçekleştirdiğimiz 'ÇAĞRI' larımızın da 25. sini kutladık. Bu çağrı da bir yılığına 16. dönem Ağalık görevini bir önceki dönem Ağamız (paşamız) Bülent Kıymir'den devraldım. Bu yıl öngördüğümüz organizasyon yapımız, faaliyet hedeflerimiz, ve faaliyetlerimiz ile THBT'ye özgü bazı terimleri aşağıda bilgilerinize sunuyorum;

I- THBT Organizasyon yapısı:

1. Ağa : H.Savaş Ektirici
2. Başmaraba : Metin Özasan
3. Marababaşı :
 - 3.1.Yurt dışı : Erşan Göksu
 - 3.2.Yurt İçi :
 - Ankara : A. Orkun Alpaslan,
 - İstanbul : Bülent Parlakol,
 - İzmir : Emel Balta

4. Sorumlu Marabalar:

Aşağıda faaliyet hedeflerinde belirtilen her bir görev için sorumlu bir maraba ve sorumlu maraba ile birlikte alınacak kararlara ve yapılacak etkinlik, çalışmalara destek sağlayan yaklaşık 80 kişilik mezun ve THBT'li öğrencilerinden oluşan çalışma grubu,

II- 2007-2008 Etkinlik Hedefleri:

1. THBT Tarihi
2. HAÇAGEM (Halk Çalgıları Geliştirme Merkezi)
3. HAKEM (Halk Bilimsel Kaynaklara Erişim Merkezi)
4. THBT Fosil bülten, basım, yayım/ adres+telefon güncelleme, duyurular
5. Burs Fonu, Genel Bütçe
6. THBT ile iletişim, sohbet toplantıları ve ortak etkinlikler,
7. Aylık Yemek, Gezi Organizasyon
9. Halk Oyunları
10. Halk Müziğı
11. Çağırı, Mezunlar Günü
12. THBT – İnternet sayfası
13. Senaryolu İş-Sanat konserleri
14. GZFT Analizi,
15. Sayısal Destek Birimi

III- Etkinliklerimiz

1. 23 Haziran 2007 ODTÜ Mezunlar günü halk oyunu gösterileri THBT barakasında min forum Saat:15.00-17.00 Konu: ODTU-THBT mezunları olarak beklentilerimiz Vişnelik de THBT yemeğı Taze FOSİL YEMEĞİ (THBT'li mezun kardeşlerimiz için)

2. 8 Eylül 2007 İstanbul tekne gezisi
3. 26-29 Ekim 2007 Antalya büyük ODTÜ buluşması 2007
4. Mart-Nisan 2008 Senaryolu İş-Sanat gösterileri Mart 2008-İstanbul Nisan 2008-ODTÜ/KKM -Ankara
5. 23-27 Nisan 2008 GAP gezisi
6. Eylül 2007-Mayıs 2008 Halk Oyunları çalışmalarını,
7. Eylül 2007- Mayıs 2008 Halk Müziğı çalışmalarını
8. Nisan-Mayıs 2008 ÇAĞRI - Çağırdan 1 gece önce THBT Fosil- Çaylak ortak etkinlik sunumu, -Öğlen THBT barakada buluşma -14.00-18.00 Mimarlık amfisi mini forum/ konser/ halk oyunları

Kuruluşundan bugüne değıin ODTÜ THBT'de bir dönem etkinliklere katılmış toplam mezun üye sayımızın 2500 civarında olduğı tahmin edilmektedir.

Bu dönem, önceki dönem ağabey, abla ve kardeşlerimizin gerçekleştirdikleri etkinlikleri, çalışmalarını aynı özen ve dikkatle, sorumlulukla devam ettirmek için yukarıda belirttiğimiz etkinlikleri gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Öğrenci kardeşlerimizle, aynı sahne ve platformlarda daha yoğun birliktelik sağlamak için alınan prensip kararları çerçevesinde ortak etkinlikler gerçekleştirmek amacıyla şimdiden toplantı ve görüşmelerimizi sürdürüyoruz.

Bu amacı gerçekleştirmek için ilk defa bu dönemde mevcut yapılara ilave olarak aşağıda belirttiğimiz birkaç konu başlığını sizlerle paylaşmak istiyoruz;

GZFT Analizi çalışması

Her ne kadar bir Sivil Toplum Kuruluşu olmasak da temel dayanağımız, yüzyıllara dayalı geçmişi, halkımızın kültürü, gelenek ve görenekleri, yaşam biçimi, anane ve efsaneleri, seyirlik köylü oyunları, halk müziği, halk oyunları v.b. gibi çok güçlü bir yapı olarak nitelendireceğimiz Halk Bilimi olduğu için çalışmalarımızın nitelikli, kalıcı, bilimsel veriler ışığında olmasını hedefledik ve aşağıdaki duyuru ile THBT-Yazışma listesine kayıtlı yaklaşık 500 ODTÜ-THBT mezunu ile iletişim kurarak "GZFT" Analizi çalışması başlattık

'ODTÜ-THBT mezunlarının işlevlerinin, varlık sebeplerinin, beklentilerinin sorgulanması ile oluşturulacak vizyon/ misyon, stratejik amaç ve hedefleri doğrultusunda güçlü, zayıf yanlarımızı, fırsat ve tehditleri göz önünde bulundurarak geleceğin THBT'sini oluşturmak üzere bir girişim başlattık. Son aşamaya gelmiş olan çalışmalarımızı, Eylül/ Ekim 2007 döneminde tamamlayıp yol haritamızı, beklentilerimizi, camiamızla paylaşmayı öngörüyoruz.

THBT Tarihi

46 yıllık geçmişi olan topluluğumuzun mevcut ve sonraki nesillere, toplumsal, siyasi, kültürel, sosyolojik değişimlerin, dönemler itibariyle Dünya, Türkiye ve ODTÜ özelinde topluluğumuza yansımaları olarak özetlediğimiz bir çalışmayı hedefliyoruz. Yapılacak çalışmaları bir kitap olarak yayımlamayı ve ileriki dönemlerde senaryo düzeninde kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyoruz.

Mayıs 2007 Çağrı buluşmamızda da değindiğim gibi, çağdaş, demokratik, laik, hak ve özgürlüklere, kültüre, bilime saygılı, dürüst ve hoşgörülü bir anlayışın edinilmesinde bizlere sağladığı katkılarından dolayı ODTÜ yerleşkesinde emeği geçen her bireyi sevgi ve saygıyla anıyorum. Sıcak gelişmelerin yaşandığı ve hemen her gün yeni bir gündem ile giderek karamsarlığa sürüklenmeye çalışılan ülkemizde; öğretim üyesi, öğrencisi, emekçisi ve mezunu ile ODTÜ'lü kimliğimiz ve dayanışmacı anlayışımızla her zamankinden daha fazla birlik ve beraberliğe gereksinimimiz olduğu gerçeğinden hareketle; Mezunu olmaktan gurur duyduğumuz üniversitemizin ve mezun derneklerimizin, aydınlık, çağdaş, demokratik ve laik, bağımsız, temel hak ve özgürlüklere, kültürel değerlere saygılı bir Türkiye için gerçekleştirecekleri her etkinliğe ODTÜ-THBT mezunları olarak imkânlarımız ölçüsünde katkı sağlayacağımızı ve ortak projeler gerçekleştireceğimizi bir kez daha yineliyorum.

Bazı ortak etkinliklerimiz

1. Ankara Kale Şenliği: ODTÜ Mezunları Derneği çatısı altında THBT öğrencilerinin desteği ile Halk Giysileri, çalgıları, fotoğrafları sunumu Haziran 2007 tarihinde gerçekleştirildi,
2. 1. Geleneksel Büyük ODTÜ Buluşması 2007: 26-29 Ekim Antalya: Antalya ODTÜ Mezunları Derneği öncülüğünde yapılacak etkinliğe, yaklaşık 100-120 ODTÜ-THBT mezunu olarak katılmayı planlıyoruz, gerekli çalışmalar, organizasyonlar tamamlanmıştır.

3. Üniversitelerarası Halk Oyunları Şenliği: 18/19 Ekim 2007: ODTÜ-THBT öğrencileri organizasyonu ile gerçekleştirilecek bu etkinlik ilk defa ODTÜ Mezunları Derneği Vişnelik Tesisleri Çim Amfide ikisi Ankara dışı, birisi ODTÜ-Kıbrıs olmak üzere 2 yurtdışı ve 4'ü de Ankara üniversitelerinden olmak üzere toplam 8 ekibin katılımı ile Derneğimiz sponsorluğunda gerçekleştirilecektir. Bu etkinlikten elde edilecek gelirin bir kısmı ODTÜ Mezunları Derneği burs fonu hesabına aktarılacaktır.

4. ODTÜ-THBT öğrenci ve mezunları ile burs fonu yararına ortak ya da ayrı ayrı Vişnelik Tesislerinde Halk oyunları, Halk Müziği, yöre geceleri, seyirlik-köy oyunları v.b. ortak etkinlikler düzenlenmesi,

5. THBT öğrencileri koordinasyonunda ve burs fonu yararına Dernek üyelerine Halk Oyunları çalıştırılması,

6. HAKEM/ HAÇAGEM konularında bilimsel çalışmaların üniversitemiz kontrolünde bir 'merkez' ve sonrasında 'enstitü' yapılması gibi tüzel bir kişilik statüsünde Başkent, Atılım, Gazi gibi üniversitelerde kurulmuş ve/veya kuruluş aşamasında olan benzer bir yapıda çalışmalar için görüşmeler yapılması,

7. Avrupa Birliği kültür programları desteğiyle ODTÜ Rektörlük ve ODTÜ Mezunları Derneğimizle ortak projeler geliştirilmesi olarak özetleyebiliriz.

Bazı THBT Terimleri

- THBT Ağası** : Çağrı da seçilen ve THBT mezun aktivitelerini örgütleyen, yönlendiren ve bu görevi bir yıllığına devralan kişi,
- THBT Paşası** : Önceki dönemlerde görev alan tüm THBT-Ağaları,
- Fosil** : THBT de bir dönem çalışmalara aktif katılmış, mezun olan yada olamayan tüm ODTÜ' lüler,
- Çaylak** : Halen ODTÜ-THBT da aktif olarak çalışan öğrenciler,
- Foslak** : ODTÜ' den henüz mezun olmuş, ne tam fosil ne de çaylak olamayıp geçiş sürecindeki arkadaşlar için yapılan tanımlama, Fosil'in 'FOS'u ve Çaylak'ın 'LAK'I alınarak oluşturulmuştur.
- Maraba** : Programın uygulama sorumluları
- Marababaşı** : Belli bir şehir veya ülkenin temsilcileri

Savaş EKTİRİCİ (MAN'80)

O Zaman Şarkı Söylemek Lazım!

100 YTL'ye Okul Projesi gönüllüleri olarak ilk büyük etkinliğimizi 19 Temmuz akşamı Sezen Aksu Şarkıları Konseri ile gerçekleştirdik. ODTÜ Klasik Türk Müziği Topluluğu eski üyelerinden Gökhan Ertek, Ceylan Köse ve Fatma Derya Koç'un 10 kişilik profesyonel bir orkestra eşliğinde seslendirdiği Sezen Aksu şarkıları, Vişnelik Çim Amfiyi dolduran 1000'in üzerinde katılımcıyı zaman zaman duygulandırdı, zaman zaman coşturdu.

Bu konseri düzenlemekteki bir numaralı amacımız başta ODTÜ mezunları olmak üzere eğitime duyarlı Ankaralılara projemizi duyurmak, ODTÜ Mezunları İlköğretim Okulu'na katkılarını sağlamaktır. Gecenin sonunda hem bu amacımıza ulaştık hem de onlarca yeni arkadaşımızın projemize daha yakından katılımını sağladık, birlikte keyifli anlar paylaştık.

Bir diğer hedefimiz de bu konser etkinliği ile projemize gelir elde etmektir. Gerek 10 YTL'lik biletlerden, gerek konser sırasında sattığımız "janjanlı ürünlerden", gerekse konser çıkışı aldığımız 100 YTL bağışlardan projemize net olarak 13.000 YTL'nin üzerinde gelir sağladık. Böylece Mayıs ayından bu yana projemizin toplam geliri 100.000 YTL'yi aşmış oldu.

Konserimize gelemeyen mezunlarımıza yaşadığımız atmosferi anlatmak, konser anındaki duygu ve düşüncelerimizi kelimelerle anlatmak gerçekten zor. Ancak, kar amacı gütmeyen bu etkinliğe, yüzlerce güzel insanın "eğitime destek olmak" ortak paydasıyla gelişinden, otoparkta hüzünleri, dertleri ve sıkıntıları parkedecek yer kalmayıp, emeklerimizin karşılığını almış olmanın sevinciyle ağızlarımızla kulaklarımızın yer değiştirmesinden, Sezen Aksu şarkıları "gülümse"memizi öğütlerken attığımız kahkahalardan, teknik sorunlara rağmen izlettiğimiz "gaza getiren" tanıtım videomuzdan, minik 100 YTL'cilerden, Çim Amfinin ön tarafında edilen danslardan, çim amfinin arka tarafında edilen danslardan, umudumuzdan, heyecanımızdan, sevincimizden ve coşkumuzdan bahsetmezsek haksızlık olur...

Konserimizin başarıyla gerçekleşmesi için katkılarını esirgemeyen ODTÜ Mezunları Derneği yönetimine ve personeline, konser organizasyonu ve bilet satışı için canla başla çalışan onlarca 100 YTL'ciye, bu güzel etkinliğimize gelerek heyecanımıza heyecan katan tüm mezunlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz...

Okul yaptırırken keyifli anlar yaşamak isteyen herkesi bundan sonra gerçekleştireceğimiz etkinliklere davet ediyoruz...

Etkinliklerimizi takip etmek ve projemizin durumu hakkında bilgi almak için www.okulayuzverin.org 'a tıklamanız yeterli.

100 YTL'ye Okul Projesi Katılımcıları

GÜRLEYİK ŞELALESİ

Bu bir karadut hikâyesidir; lekesi karadut yaprağıyla çıkan...İstikamet Gürleyik şelalesi. Yenikent, Ayaş, Beypazarı, Çayırhan; Nallıhan tabelasını takip et, hemen oracıkta. Gidiş yolu oldukça renkli, Ankara'ya pek yakın bir yer. Şelale deyince, sanmayın hani gürüyor da oradan geliyor ismi! Yok, öyle değil!

Biraz Gürlecük yani küçük ya da yavru şelale kıvamında... Bizim ki "Maksat Muhabbet"; Dernek "gidelim" dediyse vardır bir hikmeti deyip düştük yola...

Saat sabah 08.20; döndü arabamızın tekeri.

Üye de var üye olmayan da...

Hepsi de iyi insanlar! Rehberimiz benimle adaş. Hem adam, hem "Derya". Peyzaj mimarı. Doğayı hobi edinmiş kendine, karış karış geziyor; doğaya olduğu gibi insana da çok duyarlı. Bir de artçısı var! Dağılmayalım, kaybolmayalım diye arkadan gelen adam. Karadut düşkünü. Ve yol boyunca karadut sohbeti... Sonunda Bedri Rahmi'yle bağladık sözü; "karadutum, çatal karam, çingenem" Artçı Serdar söyledi ve de uyguladı. Karadut lekesi karadut yaprağıyla çıkıyor elden.

Sabun gibi köpürüyor karadut yaprağı. Sonra da su. Hiçbir leke kalmıyor elde! Derya ve artçısı Serdal iyi kampçılar. Serdal, o "yoklukta" ocak ve tava çıkarıp sucuk yaptı; Derya etli nohut pişirdi. Bu durum, dağ başında, ellerimizde çeşitli tonlarda sandviçler gözümüzden kaçmadı ama en çok Nurhan hayıflandı. Buraya yazıyorum, Nurhan Hanım gelecek geziye bir küçük tüp, pastırma ve yumurta getirip bu delikanlılardan intikam almazsa ne olayım! Derya'yı önceden tanıyan Mehmet Abi şanslıydı; etli

ediliyor, edilmezse de biz dalıyoruz. Kiraz, kayısı, dut, olmamış ceviz, erik... Harika bir incir kokusu, çeşit çeşit miski amber kokuları. Patika yolları da geçtikten sonra 40 dakikada ulaştık şelaleye; oldukça yakın. İlk anda Derya'nın yüzündeki ifadeyi unutamam. Neden mi? Anlattıklarıyla gördüklerimiz arasındaki dehşetli fark yüzünden. Adım atılmayacak sıklıktaki ağaçlar kesilmiş, hemen şelalenin yanındaki küçük baraj göleti tamamen kurumuş. Tepeler bozkıra dönmüş. Vaat edilen topraklar bu değil!

Gelmeden önce "zümrüt yeşili ormanın içinde, merdiven gibi ardı ardına birkaç havuz, onları besleyen gürül gürül bir şelale" idi.

Ama geldikten sonra öyle değildi! Arazinin sahibi su kanalı yapmak için tüm ağaçları kesmiş. Bu yıl yağmur bizi unutmuş, su çok azalmış.

Neyse, Derya'yla Serdar'ın üzüntüsünü hafifletmek Nurhan Hanım ile Mehmet ve Ufuk Beylere düştü. İlk şok atlatıldı, ikincisine geçtik. Bizden önce Eskişehir'den gelmişler, mangal yakmışlar, uzun donlarla şelale havuzuna dalmışlar. Ancak, tecrübeli kadın Nurhan gene çıktı sahneye ve püskürttü uzun donlu adamları. Zira hava sıcak, yola tatlı suda tatlı tatlı yüzmek için çıkmışız. Doğal "kabinler"de giydik mayolarımızı ve daldık suya! Küçük bir mağara var doğal havuzda, değişik bir duygu yaşadık içerisinde. Büyük bir yer değil doğal havuz, 20 metrekare var yok, ancak dedim ya, maksat muhabbet.

Çocuklar gibi şendik; yüzdük, atladık, zıpladık. Sandviçleri yedik kurulandık, yer yer iki büklüm giyindik ki Derya niye bu kadar debelendiğimizi sordu ve hemen karşıdaki küçük bir mağarada giyinebileceğimizi söyledi. O an atmak lazımdı onu suya!

Bir de yavru köpeğimiz oldu gezide, takıldı peşimize. Bizi hiç yalnız bırakmadı, oynadı durdu aramızda. Suya düştü, yemek istedi, sırnaşık bir arkadaşımız oldu. Kısa sürede sevdi yaramazı.

Dönüşe geçtik toplayıp çerimizi çöpümüzü... Geldik köyün kahvesine. Kahveci Amca şeker

katılmamış dut pekmezi çıkardı. Alanların çok hoşuna gitmiş. Çaylar yetmedi, dut tabakları yetmedi, ardından torbalarla kayısı. Bir arkadaşımız kayısılardan reçel yapıp bırakacak Dernek'e. Gören olursa haber versin. Ankara'ya doğru, bindik otobüsümüze. Kampçılar dışında, hepimiz acıktık. Rehberimiz Beypazarı Taşmek'te yemeğe götürdü. Çorba, salata, ayran, yaprak sarma ve 80 katlı baklava. Buradan da, yeni mahsul ceviz, kurutulmuş domates aldı.

Beypazarı, Ankara ya 1 saat kadar mesafede; oldukça hoş telkari gümüş işlemeciliğiyle ünlü bir yer. Otantik yiyecekler bol, Dünyanın en güzel havucu yetişiyor.

Muhteşem bir dolunayla girdik Ankara'ya. Geceye harika bir nokta koydu.

Herkesin yüzünde mutlu bir gülümseme vardı.

Bir daha ki gezide buluşma sözü vererek ayrıldık.

Emeği geçen, katılan herkese teşekkürler.

Yüzümüz sevgiye dönsün, sevgiye gidenyolumuz açık olsun...

Derya KAYA
(Konuk Katılımcı)

nohudun özel davetlisiydi.

10.00 sularında Ayaş'a geldik; malum dut cenneti. Çayla dut partisinin ardından küçük otobüsümüzle yine düştük yollara. "Ev sahibemiz" Dernek görevlisi, güzeller güzeli Elif Hanım. Her zaman ki kibarlığıyla yine mest etti hepimizi. Yol boyu herkesle ilgilendi. Burçin'in, Dernek dışından 3 arkadaşı da davetliymiş gezimize; neşe kattılar. Hele biri "asla güzelliğimden taviz vermem" deyip yazlık ayakkabı ve etekle dağa taşta pek yakıştı maşallah!

Geldik Gürleyik beldesine; yeşili bol bir yer burası. İnsanı, doğasından olsa gerek, son derece gani gönüllü, misafirperver.

Çok yakın davrandılar bize. Attık çantalarımızı sırtımıza, düştük gene yola, bu kez tabanvay... Yol pek zevkli; ağaçların arasında, gölgede yürüyorsunuz. Derya arada bir bilgi veriyor ama tek sıra olup gittiğimiz için biz sondakiler yalnızca "ne dedi, ne dedi" diyoruz. Klasik bir köydeyiz. Meyve ve sebze tarımı yapılıyor; üstelik organik! Her geçtiğimiz bahçeden bir şeyler ikram

TÜRKÇESİ VARKEN

izolasyon - yalıtım
performans - başarıml

tiraj - baskı sayısı
transfer - aktarım

viraj - dönemeç

Tırnaklar ve ayraçlar

Bir metnin içinde başkalarından aktarılan sözlerin, önemi belirtilmek istenen sözlerin ve istenirse tireleme yerine, karşılıklı konuşmaların çift tırnak içinde yazıldığını biliyoruz.

1883 yılında Lord Kelvin, "X ışınlarının palavra olduğu kanıtlanacaktır." demişti.

1883 yılında Lord Kelvin, X ışınlarını "palavra" olarak nitelendirmişti.

"Sınava iyi hazırlandın mı?"

"Evet."

Peki, tırnak içinde aktarılmakta olan bir metnin içinde, yukarıdaki kurallara göre yine tırnak içinde aktarılması gereken bir metin veya sözcük olursa?

O zaman ikinci kez tırnak kullanılacağında çift tırnak değil, tek tırnak kullanılır.

"Bu 'telefon' adı verilen aracın iletişim alanında kullanılması mümkün değil. Bu aracın bizim için bir değeri yoktur." Western Union, 1878.

Ayraç (parantez) ise, cümle içinde, cümlenin yapısı ile doğrudan ilgili olmayan açıklamalar yapılması amacı ile kullanılır. Cümle içinde bir sözcük ya da cümleden sonra yapılması uygun görülen açıklamalar, eş anlamdaki sözcükler, alıntı yapılan eser ve yazarları belirtmek için bu sözcükler ayraç içine alınır.

Dolmabahçe Sarayı yapıldı (1853) bütün Osmanlı Padişahları Topkapı Sarayı'nda oturmuştur.

İnsan ikrarından (sözünden), hayvan yularından tutulur.

"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlimden başka mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalalettir." (M. Kemal Atatürk)

Peki, ayraç içinde verilmekte olan bir ifadenin içinde yine ayraç kullanmayı gerektirecek bir durum olursa?

O zaman ikinci ifade, yay şeklindeki ayraç yerine köşeli ayraç alınır.

Nurullah Ataç'a göre: "çocukluğu olmayanın gençliği de olmaz". (Günce [17 Nisan 1953])

-OY KAYBIMIZIN TEMEL NEDENLERİ ARASINDA, KONJEKTÜREL AÇILIMLARIN...
-NEO LİBERALİZMİN SOL GÖRÜŞ EKSENİNDE...
-AVRUPA SOLUNDAN UZAKLAŞIRKEN, GÖZARDI EDİLEN...
-İZDÜŞÜMSSEL İRDELEMELERDEN ÇOK, SOSYO PSİKOLOJİK...
- FALAN FİLAN..

- BEN SİZE KISACA
ANLATAYIM !..

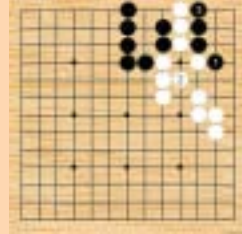

碁 GO KÖŞESİ

Bu sayıda, Aji kavramının açıklanması için, kötü (yanlış) aji'nin ne olduğunu anlamaya çalışacağız.

Kötü aji durumu; zayıf bağlantılar, kesilme noktaları veya kötü oluşturulmuş bir şekil şeklinde olabilmektedir.

Oluşturduğunuz gruplarda, bağlantıların güçlü olmasına, bağlantılarınızı koparacak kesilme noktaları oluşmamasına yani kötü bir şekil oluşturmamaya dikkat etmeniz çok önemlidir.

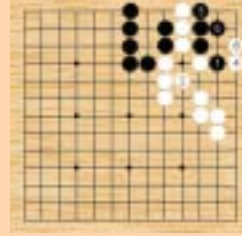

Yandaki şekilde sağ üst köşedeki taşlarını kurtarmak amacıyla Siyah'ın yapacağı (1) no'lu hamleye beyaz (2) no'lu hamle ile cevap verecektir.

Sizce siyah'ın 3 no'lu hamlesi sağ üst köşedeki taşlarını kurtarmasını sağlayabilir mi?

Pek değil... Taşları arasında bir bağlantı kuramadığı için, Siyah'ın tek şansı; sağ üst köşede 2 göz oluşturmayı başarabilmek olacaktır.

Aşağıdaki iki ayrı şekilde, beyazın sağ üst köşedeki siyah taşları esir almak için yapabileceği iki ayrı hamleyi (4 no'lu hamle) görüyorsunuz.

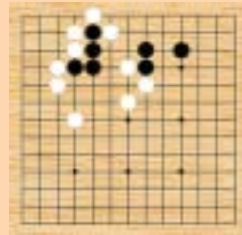

Siyah'ın yapacağı hamlelere (5 no'lu hamle), Beyaz'ın 6 no'lu hamlesi ile cevap vermesi durumunda, Beyaz sağ üst köşedeki siyah taşları esir alacaktır.

Bu iki ayrı örneği incelediğimizde; Beyaz, soldaki şekilde siyah'ın sahip olduğu alanı daraltma yöntemini, sağdaki şekilde ise içeride iki göz oluşturmak için siyah'ın yapabileceği hamlelerini engelleme yöntemini, kullanarak siyah taşları esir almıştır.

Problem :

Yandaki şekilde beyaz'ın durumu, kötü aji'ye bir örnektir. Bundan faydalanmak ve sol üst köşeye sahip olmak için siyahın yapması gereken hamleleri bulmaya çalışınız.

Önümüzdeki sayıda, yeni problemler ve çözümleri ile beraber olmak dileğiyle...

Eren AKDUR (METE'97)
erensmail@yahoo.com